

KONTROLLUTVALGET I GJEMNES KOMMUNE

Gjemnes, 9. februar 2017

Til medlemmene i kontrollutvalget

MØTEINNKALLING

MØTE NR.: 1/17

TID: 16.2.2017 kl. 13:00

STED: Kantina 2. etg., Gjemnes kommunehus (NB! Merk annet møterom)

SAKSLISTE:

UTV. SAKSNR. TITTEL

PS 01/17	GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 5. DESEMBER 2016
PS 02/17	REFERAT OG ORIENTERINGER
PS 03/17	OPPFØLGING AV FORVALTNINGSREVISJONSRAPPORTEN «INNFØRING AV EIENDOMSSKATT I GJEMNES KOMMUNE»
PS 04/17	REVISJONENS RAPPORT TIL KONTROLLUTVALGET FOR 2. HALVÅR 2016
PS 05/17	KONTROLLUTVALGET. ÅRSMELDING FOR 2016
PS 06/17	MØTEPLAN FOR 2017
PS 07/17	OPPFØLGINGSLISTE
PS 08/17	EVENTUELT

Dersom det er saker kontrollutvalget ønsker å kommentere, stille spørsmål ved eller ta opp i dette møtet eller i senere møte, kan dette gjøres under **Eventuelt**.

Eventuelle forfall meldes på tlf. 71 11 15 79, evt. mob 91 37 11 12.

E-post: jane.anita.aspen@molde.kommune.no

Innkallingen går som melding til varamedlemmer som innkalles etter behov.

Øyvind Gjøen (s)
leder

Jane Anita Aspen
daglig leder

Kopi:

Ordfører

Rådmann

Kommunerevisjonsdistrikt 2 M & R

GJEMNES KOMMUNE
Kontrollutvalget

Saksmappe: 2017-1557/01
Arkiv: 033 & 17
Saksbehandler: Jane Anita Aspen
Dato: 23.1.2017

Saksframlegg

Utvalgssaksnr	Utvalg	Møtedato
PS 01/17	Kontrollutvalget	16.2.2017

GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 5. DESEMBER 2016

Sekretariatets innstilling

Protokollen fra møte 5. desember 2016 godkjennes.

Til å signere protokollen velges:

1.
2.

Saksopplysninger

Vedlagt følger protokollen fra forrige møte. Protokollen er tidligere utsendt. Det er ikke fremkommet merknader til protokollen.

Protokollen godkjennes formelt i påfølgende møte samtidig som det velges to medlemmer til å signere protokollen.

Jane Anita Aspen
daglig leder

KONTROLLUTVALGET I GJEMNES KOMMUNE

MØTEPROTOKOLL

Møte nr: 5/16
Møtedato: 5.12.2016
Tid: Kl. 13.00 – kl. 15.15
Møtested: Kommunestyresalen, Gjemnes kommunehus
Sak nr: 31/16 – 36/16
Møteleder: Øyvind Gjøen, leder (H)
Møtende medlemmer: Kristine Måløy, nestleder (Krf)
Erik Aspen Bakke (Frp)
Kari Roset Holten (Sp)
Geir Berg (Ap)
Forfall: Ingen
Ikke møtt: Ingen
Møtende vara: Ingen
Fra sekretariatet: Jane Anita Aspen, daglig leder
Fra revisjonen: Ingen
Av øvrige møtte: Alf Høgset, driftsleder areal/drift (under OS
16/16)
Møteprotokollen godkjennes i påfølgende møte.

Lederen ønsket velkommen og ledet møtet.

Innkalling og sakliste ble godkjent.

TIL BEHANDLING:

UTV. SAKSNR.	TITTEL
PS 31/16	GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 14. SEPTEMBER 2016
PS 32/16	REFERAT OG ORIENTERINGER
PS 33/16	GJEMNES KOMMUNE. ØKONOMISK RAPPORT 3. KVARTAL 2016
PS 34/16	NKRF'S KONTROLLUTVALGSKONFERANSE I 2017
PS 35/16	OPPFØLGINGSLISTE
PS 36/16	EVENTUELT

PS 31/16	GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 14. SEPTEMBER 2016
----------	--

Kontrollutvalgets vedtak

Protokollen fra møte 14.september 2016 godkjennes.

Til å signere protokollen velges:

1. Geir Berg

2. Erik Aspen Bakke

Kontrollutvalgets behandling

Det foreslås at Geir Berg og Erik Aspen Bakke velges til å underskrive protokollen.

Kontrollutvalget fattet enstemmig vedtak i samsvar med omforent forslag fra utvalgets medlemmer (5 voterende)

Sekretariatets innstilling:

Protokollen fra møte 14. september 2016 godkjennes.

Disse velges til å underskrive protokollen:

1.
2.

PS 32/16	REFERAT OG ORIENTERINGER
-----------------	---------------------------------

Kontrollutvalgets vedtak

Referat- og orienteringssakene tas til orientering.

Kontrollutvalgets behandling

Referatsaker:

- RS 11/16 **Kontrollutvalget i Gjemnes – Overordnet analyse-plan for forvaltningsrevisjon 2016-2019.** Saksprotokoll fra kommunestyrets møte 25.10.2016 i sak 55/16.
- RS 12/16 **Kontrollutvalget i Gjemnes – Overordnet analyse-plan for selskapskontroll 2016-2019.** Saksprotokoll fra kommunestyrets møte 25.10.2016 i sak 56/16.
- RS 13/16 **Høringsuttalelse – NOU 2016:4 Ny kommunelov,** uttale fra Forum for kontroll og tilsyn (FKT) datert 30.9.2016.
- RS 14/16 **Høring – NOU 2016:4 Ny kommunelov,** uttale fra Norges kommunerevisorforbund (NKRF) datert 7.10.2016
Sekretær oppsummerte hovedkonklusjonen fra de to høringsuttalelsene når det gjelder kontrollutvalg og sekretariat; Begge organisasjonene ønsker å videreføre en mer rendyrket bestiller-/utførermodell mellom kontrollutvalg og revisjon, enn det lovforslaget legger opp til. Sekretariatet må fortsatt kunne gjøre nødvendige vurderinger for kontrollutvalgene, uten at det blir regnet som revisjon. Kompetansekrav for sekretariatet blir foreslått av FKT, og NKRF foreslår at spørsmålet utredes nærmere.
- RS 15/16 **Avvikling av kommunerevisjonsdistrikt 2 Møre og Romsdal,** brev datert 24.10.16 fra Kommunerevisjonsdistrikt 2 til deltagerkommunene.
- RS 16/16 **Varsel om innkalling til nytt konstituerende representantskapsmøte i Møre og Romsdal Revisjon IKS,** brev datert 4.11.2016 fra utredningsleder Asmund Kristoffersen til medlemskommunene i Møre og Romsdal Revisjon IKS.
- RS 17/16 **Referat fra konstituerende representantskapsmøte i Møre og Romsdal Revisjon IKS,** datert 14.11.2016.

Sekretær refererte til samtale med styreleder Per Ove Dahl om vedtak fra styremøte i Møre og Romsdal Revisjon IKS 29.11.2016. Styret har ikke funnet aktuelle kandidater blant de innkomne søknadene til stilling som daglig leder. Stillingen blir utlyst på nytt på Finn.no med skjerpet krav til kompetanse som statsautorisert/registrert revisor. Konsulentfirmaet som bistår i prosessen vil også fortsette prosessen for å søke etter aktuelle kandidater. Styret vedtok også å innhente tilbud fra eksterne på daglig ledelse (konstituering) fram til det er tilsatt daglig leder. Styreleder seier de fortsatt jobber med en målsetning om å få selskapet i drift fra 1.1.2017.

Orienteringssaker:

OS 16/16

Tilsynsrapport «Kommunal beredskapsplikt»

Alf Høgset, driftsleder areal/drift og beredskapskontrakt i kommunen, orienterte utvalget om status for oppfølging av tilsynet. Høgset opplyste at de nå har på plass overordnet ROS-analyse og oppdatert kriseplan. 28.11.16 var det avholdt et beredskapsmøte med tema «Beredskap Gjemnes kommune». Her var politi, sivilforsvar, HV, Røde kors, samt lag/organisasjoner og bedrifter deltakere. Beredskapsplanen, ROS-analysen og plan for kriseledelsen, blir nå sendt ut til deltakerne som inviteres til å komme med innspill. Møtet bidrar til at flere får et eierforhold til beredskapsarbeidet, uttaler Høgset. Høringen kan føre til tilføyelser i planen. Etter at innspillene er gjennomgått vil beredskapsplanverket bli lagt fram for kommunestyret for endelig godkjenning.

Alf Høgset informerte også om at kommunen hadde gått til innkjøp av et system for befolkningsvarsling til innbyggerne. Det er også kjøpt inn satellittelefon til bruk ved et eventuelt sammenbrudd i telekommunikasjonen. Høgset sier han føler det er gjort et grundig arbeid, men det er viktig at det blir øvd hvert år og at planverket årlig blir oppdatert. For eksempel å oppdatere oversikt over kontaktpersoner og telefonnummer. Fylkesmannen innkaller kommunene i fylket til møte om beredskapsarbeidet to ganger i året. Her er det bl.a. erfaringsutveksling med andre kommuner. Høgset gir uttrykk for at fylkesmannen bidrar godt med veiledning til kommunen i beredskapsarbeidet.

OS 17/16

Eldreomsorg i Gjemnes kommune

Orientering om administrasjonens analyse av tallene fra kommunebarometeret når det gjelder nøkkeltallene og vektingen som ble brukt for eldreomsorg. Denne orienteringen ble ikke gjennomført, da administrasjonen ikke har kunnet prioritere arbeidet med analysen.

OS 18/16

Spørsmål til rådmannens forslag vs. Kontrollutvalgets forslag til budsjett for 2017 for kontroll og tilsyn, e-post datert 15.11.2016 fra sekretariatet til økonomisjef med svar datert 18.11.2016.

Sekretær orientert om at det var tatt kontakt med administrasjonen for å få oversikt over hvilke kutt som er gjort i rådmannens forslag til budsjetttramme for kontrollutvalget sammenlignet med budsjettforslaget som kontrollutvalget har gjort vedtak om. Det er ikke mulig å lese dette ut fra Årsbudsjett 2017 som rådmannen har utarbeidet. Som e-postvekslingen viser, så er rammen redusert fra 38 000,- til 15 269,-. I hovedsak er det bare møtgodtgjørelse som er beholdt i budsjettet. Det er kuttet i kurs, faglitteratur, reiser og kommunens medlemskap i Forum for kontroll og tilsyn (FKT).

Utvalgsmedlemmene uttrykker bekymring for at de ikke får opplæring og kompetanseheving. Dette blir oppfattet som nødvendig for at utvalget skal gjøre en god jobb og være trygg i rollen sin.

Det blir fra utvalget også påpekt at det er betenkelig rådmannen kutter i budsjettet til det utvalget som har ansvar for å føre kontroll og tilsyn med administrasjonen på vegne av kommunestyret.

Utvalget konkluderte med at det er viktig at utvalgsleder Øyvind Gjøen er tilstede i kommunestyremøte 13.12.2016, og gjør kommunestyremedlemmene oppmerksom på dette kuttet, når Økonomiplan 2017-2020 og årsbudsjett 2017 skal vedtas. Kontrollutvalgets faste medlem i kommunestyret vil ha forfall i dette møtet.

Kontrollutvalget fattet enstemmig vedtak i samsvar med sekretariatets innstilling. (5 voterende)

PS 33/16	GJEMNES KOMMUNE. ØKONOMISK RAPPORT 3. KVARTAL 2016
----------	--

Kontrollutvalgets vedtak

Kontrollutvalget tar økonomirapport for 3. kvartal 2016 til orientering.

Kontrollutvalget oppfordrer administrasjonen om for fremtiden også å rapportere i forhold til budsjettskjema 1A og 1B ved kvartalsrapporteringene, da også med en tilleggskolonne for årsprognose.

Kontrollutvalgets behandling

Administrasjonen hadde dessverre ikke anledning til å være tilstede i dagens møte for å orientere og svare på spørsmål knyttet til økonomirapporten, utvalget uttrykte at det var beklagelig. Sekretær opplyste at administrasjonen hadde tilbydd å forsøke å svare ut evt. spørsmål på forhånd, men utvalget så det som vanskelig å gjennomføre.

Kontrollutvalget gjennomgikk hovedtrekkene i økonomirapporten. Det ble påpekt at det er positivt at administrasjonen ser ut til å ha truffet på anslag for merforbruk helt fra 1. tertialrapporteringen.

Utvalgsmeldemmen gir uttrykk for at de synes økonomirapporten er vanskelig å forstå. Det var blant annet etterlyst en oversikt som kan gi politikerne en bedre totaloversikt over budsjettutviklingen gjennom året.

Så lenge tabellene i økonomirapporteringene i hovedsak er knyttet til drift, så uttrykker utvalsmedlemmene at de synes det er vanskelig å få totaloversikten.

Sekretær opplyser at hun tolker det slik at utvalgt etterlyser en rapportering i forhold til Budsjettskjema 1A og 1 B. Det er flere kommuner i vårt distrikt som har dette med i kvartal/teritalrapporteringen.

Det ble fra utvalget fremsatt følgende forslag til vedtak:

Kontrollutvalget tar økonomirapport for 3. kvartal 2016 til orientering.

Kontrollutvalget oppfordrer administrasjonen om for fremtiden også å rapportere i forhold til budsjettskjema 1A og 1B ved kvartalsrapporteringene, da også med en tilleggskolonne for årsprognose.

Kontrollutvalget fattet enstemmig vedtak i samsvar med omforent forslag fra utvalgets medlemmer. (5 voterende)

Sekretariatets innstilling

Kontrollutvalget tar økonomirapport for 3. kvartal 2016, sammen med administrasjonens muntlige redegjørelse til orientering.

PS 34/16	NKRF'S KONTROLLUTVALGSKONFERANSE I 2017
----------	---

Kontrollutvalgets vedtak

Under forutsetning av budsjettdekning, deltar Kari Roset Holten og Kristine Måløy på NKRF's kontrollutvalgskonferanse 1.-2. februar 2017.

Dersom noen av disse må melde forfall, så får Erik Aspen Bakke tilbud om å delta.

Kontrollutvalgets behandling

Med henvisning til OS 18/16 ble det fremsett følgende forslag til vedtak:

Under forutsetning av budsjettdekning, deltar Kari Roset Holten og Kristine Måløy på NKRF's kontrollutvalgskonferanse 1.-2. februar 2017.

Dersom noen av disse må melde forfall, så får Erik Aspen Bakke tilbud om å delta.

Kontrollutvalget fattet enstemmig vedtak i samsvar med omforent forslag fra utvalgets medlemmer. (5 voterende)

Sekretariatets innstilling

Saken ble lagt frem uten innstilling fra sekretariatet.

PS 35/16	OPPFØLGINGSLISTE
----------	------------------

Kontrollutvalgets vedtak

Det gjøres følgende endringer i oppfølgingslisten:

Tilsynsrapport «Kommunal berskapsplikt»

Rapporten ble lagt frem i kontrollutvalgets møte 05.11.2015 sak OS 11/15. A. Høgset orienterte utvalget. Fylkesmannen har godkjent en plan for lukking av de 4 avvikene. I planen går det frem at avvikene skal være lukket innen 01.06.16. Kontrollutvalget ønsker derfor en ny orientering fra administrasjonen i første møte høsten 2016.

05.12.16: Alf Høgset orienterte jf. OS 16/16. Utvalget ønsker å følge opp saken til kommunestyret har fattet endelig vedtak om beredskapsplanverket.

Eldreomsorg i Gjemnes kommune

I kommunebarometeret skårer Gjemnes jevnt bra, men når det gjelder eldreomsorg kommer Gjemnes kommune på 403 plass. Dette er dårligst i regionen, ned 47 plasser fra året før. Administrasjonen ble i KU-møte 09.05.16, sak 14/16 Eventuelt, spurt om orientering/vurdering om deres syn på tallene. Rådmannen vil analysere tallene nærmere, men sier at det kan se ut som at det at pasientene på sykehjemmet ikke har eget bad slår dårlig ut. Utvalget vil få tilsendt informasjon om metoden som er brukt for å komme frem til skår i Kommunebarometeret. Etter at utvalget har fått sett på bakgrunnen for tallene, vil de vurdere om dette er noe de ønsker å følge opp nærmere.

05.12.16: Utvalget fikk ikke orientering i dagens møte, da administrasjonen ikke har kunnet prioritere analysearbeidet.

Kontrollutvalgets behandling

Utvalget gjennomgikk sakene i oppfølgingslisten. Det ble ikke fremmet forslag om å føre opp nye saker på oppfølgingslisten.

Kontrollutvalget fattet enstemmig vedtak i samsvar med omforent forslag fra utvalgets medlemmer. (5 voterende)

Sekretariatets innstilling

Følgende saker føres opp på oppfølgingslisten:.....

PS 36/16	EVENTUELT
----------	-----------

Fastsetting av dato for kontrollutvalgets første møte i 2017

Utvalgsleder har ikke mulighet til å møte på datoen sekretariatet hadde foreslått som dato for første møte i 2017. Utvalget konkluderte derfor med at dato for første møte blir **torsdag 16. februar 2017**.

Styremøte i Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal 30.11.2016

Kristine Måløy deltok som varamedlem på styremøtet, da styremedlem Øyvind Gjøn måtte melde forfall. Utvalget fikk et kort referat fra styremøte.

En av sakene var bl.a. Hvordan gjøre kontrollutvalgenes arbeid kjent? Det ble bl.a. konkludert med at kommunestyret var den viktigste arenaen for å gjøre kontrollutvalgets arbeid kjent.

Øyvind Gjøn
leder

Kristine Måløy
nestleder

Geir Berg

Kari Roset Holten

Erik Aspen Bakke

Jane Anita Aspen
sekretær

GJEMNES KOMMUNE

Kontrollutvalget

Saksmappe: 2017-1557/01
Arkiv: 033 & 17
Saksbehandler: Jane Anita Aspen
Dato: 8.2.2017

Saksframlegg

Utvalgssaksnr	Utvalg	Møtedato
PS 02/17	Kontrollutvalget	16.2.2017

REFERAT OG ORIENTERINGER

Sekretariatets innstilling

Referat- og orienteringssakene tas til orientering.

Saksopplysninger

Referatsaker:

- RS 01/17 **Avvikling av Kommunerevisjonsdistrikt 2 Møre og Romsdal** - saksprotokoll fra kommunestyrets møte 13.12.2016 i sak 87/16 (vedlagt)
- RS 02/17 **Referat fra representantskapsmøte i Møre og Romsdal Revisjon IKS, 10.1.2017** (vedlagt)
- RS 03/17 **Protokoll fra styremøte i Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal 30.11.2016** (vedlagt)
- RS 04/17 **Budsjett 2017 for revisjon – pensjonsforpliktelser for tidligere ansatte**, brev datert 31.1.2017 fra Kommunerevisjonsdistrikt 2 til deltakerkommunene.

Orienteringssaker:

- OS 01/17 **Endring i forskrift om kommuners og fylkeskommuners finansforvaltning-kortsiktige lån** – brev fra Kommunal og moderniseringsdepartementet til kommunene datert 15.11.2016 (vedlagt)
- OS 02/17 **Informasjonsskriv 1/2016 – Valgt revisors ansvar for revisjonsoppgaver utført av andre**, skriv til NKRF sine medlemmer fra NKRF sin Forvaltningsrevisjonskomité, datert 8.12.2016 (vedlagt)
- OS 03/17 **Informasjonsskriv 7/2016 – Revisors vurderinger av vesentlighet med vekt på planleggingsfasen ved revisjon av regnskaper i kommunal sektor**, skriv til NKRF sine medlemmer fra NKRF's Revisjonskomité, datert 15.11.2016 (vedlagt)
- OS 04/17 **Forbundsbasert kvalitetskontroll vedr. Kommunerevisjonsdistrikt 2 Møre og Romsdal – 2016**
Kopi av rapport fra NKRF's kvalitetskontrollkomite - forbundsbasert kvalitetskontroll utført 2016, samt Kommunerevisjonsdistrikt 2 sin kommentar til kontrollen (Unntatt offentlighet jf. offentlighetsloven § 13 og forvaltningsloven § 13, 1.ledd nr. 2. Vedleggene deles ut i møtet)

Jane Anita Aspen
daglig leder

PS 87/16 Avvikling av Kommunerevisjonsdistrikt 2 Møre og Romsdal

Rådmannens innstilling

- Kommunerevisjonsdistrikt 2 Møre og Romsdal avvikles i det oppgavene ivaretas av Møre og Romsdal Revisjon IKS fra 1.10.2016 jf. kommestyrets vedtak i PS 32/15 om å inngå som deltaker i Møre og Romsdal Revisjon IKS.
- Overskudd/underskudd i Kommunerevisjonsdistrikt 2 fordeles på eierkommunene etter fordelingsnøkkel som tilsvarer størrelsen på det årlige tilskuddet den enkelte kommune betalte i 2016.

Behandling i Formannskapet - 08.11.2016

Enstemmig forslag til vedtak

- Kommunerevisjonsdistrikt 2 Møre og Romsdal avvikles i det oppgavene ivaretas av Møre og Romsdal Revisjon IKS fra 1.10.2016 jf. kommestyrets vedtak i PS 32/15 om å inngå som deltaker i Møre og Romsdal Revisjon IKS.
- Overskudd/underskudd i Kommunerevisjonsdistrikt 2 fordeles på eierkommunene etter fordelingsnøkkel som tilsvarer størrelsen på det årlige tilskuddet den enkelte kommune betalte i 2016.

Behandling i Kommunestyret - 13.12.2016

Enstemmig vedtak

- Kommunerevisjonsdistrikt 2 Møre og Romsdal avvikles i det oppgavene ivaretas av Møre og Romsdal Revisjon IKS fra 1.10.2016 jf. kommestyrets vedtak i PS 32/15 om å inngå som deltaker i Møre og Romsdal Revisjon IKS.
- Overskudd/underskudd i Kommunerevisjonsdistrikt 2 fordeles på eierkommunene etter fordelingsnøkkel som tilsvarer størrelsen på det årlige tilskuddet den enkelte kommune betalte i 2016.

MØTEBOK

MØRE OG ROMSDAL REVISJON IKS

Styre/råd/utvalg:
Representantskapet

Møtested:
Kristiansund

Møtedato:
10.01.2017

Kl.:
11.00 – 13.30

Kontrollutvalgsekretariatet for Romsdal	
Kommunenumr: 1500	
Dato: 31 JAN 2017	
Saks og Arkivnr: 1500	Løpnr: 026/17
Arkivkode: 026	Gradering:

Sak 1/2017: Åpning av møtet

Leder i representantskapet Egil Strand ønsket velkommen.

Sak 2/2017: Registrering av deltakere

Følgende møtte:

Møre og Romsdal

fylkeskommune: 30,4 %
Molde: 12,1 %
Kristiansund: 12,1 %
Vestnes: 3,8 %
Rauma: 3,8 %

Representant: Jon Aasen
Representant: Torgeir Dahl
Representant: Kjell Terje Fevåg
Representant: Geir Inge Lien
Ingen (Lars Ramstad møtte med fullmakt som ikke ble godkjent i henhold til IKS-loven)

Neset: 2,3 %
Aukra: 3,0 %
Fræna: 4,6 %
Eide: 2,3 %
Averøy: 3,6 %
Gjemnes: 2,3 %
Tingvoll: 3,0 %
Sunnadal: 3,8 %
Surnadal: 2,3 %
Rindal: 1,5 %
Halsa: 2,3 %
Smøla: 3,0 %
Aure: 3,0 %

Ingen
Representant: Bernhard Riksfjord
Representant: Tove Henøen
Representant: Egil Karstein Strand
Representant: Ingrid O. Rangønes
Representant: Knut Sjømæling
Representant: Peder Hanem Aasprang
Representant: Janne Merete Seljebø
Vara: Marit G. Langli
Ingen
Representant: Ola Rognskog
Vara: Ingrid Rødahl Junge
Representant: Ingunn Golmen

Fra styret: Styrets leder Per Ove Dahl, nestleder Heidi Blakstad Dahl og Einar Andersen.

Fra administrasjonen: Konstituert daglig leder Rolf Kåre Sæther og Marianne Hopmark, sekretær

Sak 3/2017: Godkjenning av innkalling og sakliste

Innkalling og sakliste ble enstemmig godkjent.

Sak 4/2017: Valg av to representanter til å underskrive møteprotokollen sammen med møteleder

Ingunn Golmen og Kjell Terje Fevåg ble enstemmig valgt.

Sak 5/2017: Budsjett for 2017 og økonomiplan for 2017 – 2020 for selskapet

Styrets leder Per Ove Dahl orienterte om budsjettet og økonomiplanen. Uttalelser til budsjettet fra de tillitsvalgte i de tre nåværende revisjonsenhetene ble utdelt.

Etter debatt ble det reist tre forslag til vedtak i saken:

1. Styringsgruppens forslag til budsjett for 2017 med en ramme på kr 18.719 (tusen) med tilhørende økonomiplan for 2017 – 2020.
2. Møre og Romsdal fylke sitt forslag til budsjett for 2017 med en ramme på kr 18 014 (tusen) med tilhørende økonomiplan 2017 - 2020. I tillegg har fylkeskommunen kr 500 000 til kjøp av andre tilsynstjenester/sakkyndig bistand.
3. Forslag fra Ingunn Golmen og Marit Langli: Budsjettforslaget fra fylkeskommunen med en ramme på kr 18 014 (tusen) for 2017 tilføres kr 700 000 som fordeles forholdsmessig på alle eiere. Dette for å opprettholde ordinær drift i 2017.

Det ble først stemt over forslaget fra Ingunn Golmen og Marit Langli. To stemmer ble avgitt for forslaget. (Aure og Surnadal)

Så ble styringsgruppens forslag til vedtak satt opp mot Møre og Romsdal fylke sitt forslag til vedtak.

Møre og Romsdal fylke sitt forslag til budsjett for MRR 2017 og økonomiplan for 2017 – 2020 ble vedtatt mot 3 stemmer (Aure, Surnadal og Halså).

Sak 6/2017: Honorar til styret for 2016

Det ble fattet følgende enstemmige vedtak i saken:

Styrets brev til representantskapet om honorar til styret for 2016 oversendes til valgkomiteen for saksbehandling og innstilling til representantskapet. I tillegg må styret få dekket sine reiseutgifter i henhold til Statens reiseregulativ.

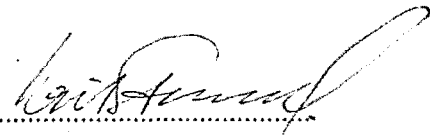
Sak 7/2017: Orientering om driften v/styrets leder

Det ble gitt en presentasjon av det arbeidet med å etablere det nye selskapet ved styrets leder og konstituert daglig leder. Presentasjonen blir oversendt møtedeltakerne.

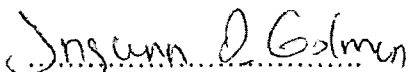
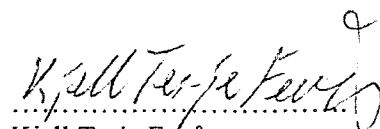
Leder i representantskapet Egil Strand avsluttet møtet.

Vi bekrefter med våre underskrifter at møtebokens blader er ført i samsvar med det som ble bestemt på møtet.

Kristiansund N, 14.1.2017

Egil Strand

Ingunn Golmen
Kjell Terje Fevåg

Styret

for Kontrollutvalgssekretariatet
for Romsdal

MØTEPROTOKOLL

Møte nr: 3/16
Møtedato: 30.11.2016
Tid: Kl. 09.30 – kl. 11:40
Møtested: Møterom «Galleriet», Molde rådhus
Sak nr: 15/16 – 21/16
Møteleder: Stig Holmstrøm

Av styrets medlemmer møtte:

Aukra kommune: Oddvar Hoksnes
Eide kommune: Kåre Vevang
Fræna kommune: Ingvar Hals
Molde kommune: Trygve Grydeland
Rauma kommune: Lars Ramstad, nestleder
Vestnes kommune: Stig Holmstrøm, styreleder

Forfall:

Gjemnes kommune: Øyvind Gjøen
Nesset kommune: Ivar Henning Trælvik
Sunndal kommune: Trond M. Hansen Riise

Møtende vara:

Gjemnes kommune: Kristine Måløy
Nesset kommune: Jostein Øverås
Sunndal kommune: Odd-Helge Gravem

Ikke møtt:

Ingen

Fra sekretariatet:

Jane Anita Aspen, daglig leder
Sveinung Talberg, rådgiver

Av øvrige møtte:

Ingen

Protokollen godkjennes formelt i neste styremøte

Styrelederen Stig Holmstrøm ønsket velkommen og ledet møtet.

Det fremkom ingen merknader til sakliste. Innkalling og sakliste ble godkjent.

TIL BEHANDLING:

UTV. SAKSNR.	TITTEL
ST 15/16	GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA STYREMØTE 7. SEPTEMBER 2016
ST 16/16	VALG AV NY NESTLEDER I STYRET
ST 17/16	ØKONOMIRAPPORT PR. 31. OKTOBER 2016
ST 18/16	HVORDAN GJØRE KONTROLLUTVALGENES ARBEID KJENT?
ST 19/16	REFERAT OG ORIENTERING
ST 20/16	STYRETS MØTEPLAN 2017
ST 21/16	EVENTUELT

ST 15/16	GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 7. SEPTEMBER 2016
-----------------	--

Styrets vedtak

Protokollen fra styremøtet 7. september 2016 godkjennes.

Disse velges til å underskrive protokollen sammen med møteleder:

1. Kåre Vevang
2. Jostein Øverås

Styrets behandling

Det foreslås at Kåre Vevang og Jostein Øverås velges til å underskrive protokollen sammen med møteleder.

Styret fattet enstemmig vedtak i samsvar med omforent forslag fra styrets medlemmer. (9 voterende)

Daglig leders innstilling:

Protokollen fra styremøtet 7. september 2016 godkjennes.

Disse velges til å underskrive protokollen sammen med møteleder:

1.
2.

ST 16/16	VALG AV NY NESTLEDER I STYRET
-----------------	--------------------------------------

Styrets vedtak

Lars Ramstad velges som nestleder til styret for Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal for resten av kommunevalgperioden 2015-2019.

Styrets behandling

Det ble fremmet forslag om at Lars Ramstad velges om nestleder.

Styret fattet enstemmig vedtak i samsvar med omforent forslag fra styrets medlemmer (9 voterende).

Daglig leders innstilling

..... velges som nestleder til styret for Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal for resten av kommunevalgperioden 2015-2019.

ST 17/16	ØKONOMIRAPPORT PR 31. OKTOBER 2016
-----------------	---

Styrets vedtak

Økonomirapport pr. 31.10.16 tas til orientering.

Styrets behandling

Daglig leder orienterte knyttet til saksfremlegget og svarte på spørsmål fra styremedlemmene.

Styret fattet enstemmig vedtak i samsvar med daglig leders innstilling. (9 voterende).

ST 18/16	HVORDAN GJØRE KONTROLLUTVALGENES ARBEID KJENT?
-----------------	---

Styrets vedtak

Eksemplene fra saksfremlegget og innspill i møte tas til orientering.

Styrets behandling

Styrets medlemmer utvekslet erfaringer om hvordan de arbeidet i de forskjellige kontrollutvalgene.

Her er noe av det som kom frem:

- viktig å gjøre kontrollutvalgets arbeid godt kjent i kommunestyret
- ta ordet og gi utfyllende informasjon når kontrollutvalgets saker er til behandling i kommunestyret
- ikke noe målsetting å bruke media i profilering av kontrollutvalget
- nyttig å gjøre kontrollutvalget sitt arbeid godt kjent i organisasjonen ved virksomhetsbesøk og orienteringer fra virksomhetsledere til kontrollutvalget
- kontrollutvalget må ikke oppfattes av innbyggerne som et klageorgan
- viktig at alle medlemmene deltar aktivt utvalget
- en utvalgsleder har gode erfaringer med å ha dialogmøte med rådmann og ordfører i forkant av kontrollutvalgsmøte, flere deltar også på formannskapsmøter. Dette er tips noen av de andre vil vurdere.

Styret fattet enstemmig vedtak i samsvar med daglig leders innstilling. (9 voterende).

ST 19/16	REFERAT OG ORIENTERINGER
-----------------	---------------------------------

Styrets vedtak

Referat- og orienteringssakene tas til orientering.

Styrets behandling

Referatsaker:

RS 02/16 **Referat fra konstituerende representantskapsmøte i Møre og Romsdal Revisjon IKS, datert 14.11.2016.**

Orienteringssaker:

OS 04/16 **Inngått avtale med KPMG som revisor for Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal.**

OS 05/16 **Informasjon om resultat av lokale forhandlinger for sekretariatets ansatte.**

Presentasjon av hjemmeside

Daglig leder orienterte om arbeidet, men det var ikke klart for presentasjon av siden enda. Hjemmesiden er ferdig utviklet, men det gjenstår for sekretariatet å fylle den med informasjon knyttet til kontrollutvalgene og sekretariatet. For eksempel, informasjon om medlemmer, møteplaner, saksdokument, protokoller, forvaltningsrevisjonsrapporter osv.

Resultatet blir at all informasjon kan oppdateres fra sekretariatet og kommunen kan linke til siden fra kommunens hjemmeside.

Sekretariatet vil i kontrollutvalgenes første møte i 2017 presentere siden for kontrollutvalgene.

Styret fattet enstemmig vedtak i samsvar med daglig leders innstilling (9 voterende).

ST 20/16	STYRETS MØTEPLAN 2017
-----------------	------------------------------

Styrets vedtak

Møteplan for styret for 2017 tas til etterretning.

Styrets behandling

Daglig leder foreslo onsdag **5. april, mandag 4. september og onsdag 29. november** som tidspunkt for styremøter i 2017. Styremedlemmene konkludert også med å beholde kl. 09:30 som starttidspunkt for styremøtene.

Daglig leder tok forbehold om at datoen for første møte kan måtte flyttes dersom revisorberetning for regnskapet ikke er klar på dette tidspunktet.

Styret fattet enstemmig vedtak i samsvar med daglig leders innstilling. (9 voterende).

ST 14/16	EVENTUELT
-----------------	------------------

Under Eventuelt ble følgende tema tatt opp:

- **Statusrapport fra sekretariatet**

Daglig leder orienterte om at sekretariatet deltar i nettverk sammen med de andre sekretariatene i Møre og Romsdal og Sogn og Fjordane. 24.-25. november var de samlet i Molde i forbindelse med NKRF sin fagsamling for Sogn og Fjordane og Møre og Romsdal. Det ble på denne samlingen diskutert temaet Effektivisering av kontroll og tilsyn. Sekretariatene var enige om bl.a. arbeide for å utvikle mer standardiserte system for utføring av kontrollhandlinger. Dvs. utvikle felles metoder og verktøykasser.

Det ble også diskutert behovet for sammenslåing av sekretariatene til større enheter. Alle sekretariatene i Møre og Romsdal og Sogn og Fjordane er små fagmiljø med 1-2 tilsette. Dette er sårbart og kommunesammenslåinger vil trolig også ha innvirkning på sekretariatsstrukturen.

Daglig leder spurte styret om hvordan de stilte seg til denne problemstillingen. Styremedlemmene gav uttrykk for at det så at det var både positive og negative sider med dette; Det som er positivt er mulighet til å ha kompetanse som dekker flere fagområder, og mindre sårbarhet. Ulemper kan være større avstander. Det kostnadmessige vil være viktig for kommunene.

- **Erfaringsutveksling**

Det ble åpnet for at styremedlemmene kunne utveksle erfaring omkring problemstillinger og saker som er aktuelle i kontrollutvalgene, men siden det var brukt god tid på erfaringsutveksling under sak 18/16, så ble dette en kort sekvens.

Trygve Grydeland tipset de andre om at Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) har lagt ut en analyse av effektivitet i kommunale tjenester som kan være interessant for kontrollutvalgene å se nærmere på. Analysen tar for seg hver kommune.

Lars Ramstad
nestleder

Stig Holmstrøm
leder

Kåre Vevang

Oddvar Hoksnes

Trygve Grydeland

Ingvar Hals

Odd-Helge Gravem

Kristine Måløy

Jostein Øverås

Jane Anita Aspen
sekretær

Kommunerevisjonsdistrikt 2

Møre og Romsdal

Telefon: 97539987
E-post: anny.sonderland@molde.kommune.no
Organisasjonsnr.: 976 663 268

Kommunene i Kommunerevisjonsdistrikt 2

Deres referanse:

Vår referanse:
Anny Sønderland

Arkivkode:

Sted/dato
Molde, 31. januar 2017

Budsjett 2017 for revisjon – pensjonsforpliktelser for tidligere ansatte

Møre og Romsdal Revisjon IKS (MRR IKS) har fra 1.2.2017 tatt over oppdrag og ansatte fra Distriktsrevisjon Nordmøre IKS, Kommunerevisjonsdistrikt 2 Møre og Romsdal og Fylkesrevisjonen i Møre og Romsdal.

Pensjonsforpliktelser for tidligere ansatte i Kommunerevisjonsdistrikt 2 skal overtas av eierkommunene jf. eieravtalens § 4 for Møre og Romsdal Revisjon IKS:

Reguleringspremie pensjon og andre kostnader som vedrører pensjonister og personell som ikke blir ansatt i det nye selskapet, blir ikke å belaste det nye selskapet. Disse forpliktelsene gjøres opp med de respektive eierkommunene i de tidligere revisjonsordningene.

Budsjett 2017 og økonomiplan 2017-2020 for Møre og Romsdal Revisjon IKS, sak 5/2017, ble vedtatt av representantskapet 10. januar 2017. Slik det framgår av sak 5/2017 er kostnader til pensjonsforpliktelser for tidligere ansatte trukket ut av selskapets budsjett.

I forslag til revidert budsjett og økonomiplan for MRR IKS (mail 4/12-2015) og budsjettsak til kontrollutvalgene høsten 2016 (kolonne 3 nedenfor), ble Molde kommune sin andel av budsjett til revisjon redusert for å ivareta disse forpliktelsene.

I sak 5/2017 ble dette endret. Det ble lagt til grunn at Molde kommune skal motta regningen på reguleringspremien for tidligere ansatte og fordele den på kommunene i Kommunerevisjonsdistrikt 2 etter kostnadsfordelingsnøkkel.

Kommunene vil ut fra dette i 2017 få en faktura fra Molde kommune som skal dekke pensjonsforpliktelsene for tidligere ansatte, i tillegg til kostnadene slik disse framgår av budsjett 2017 for Møre og Romsdal Revisjon IKS. (kolonne 2). Dette vil for 2017 gjelde

perioden fra 1.februar. Kommunerevisjonsdistrikt 2 vil fakturere for januar 2017 med utgangspunkt i budsjett 2016 (kolonne 4) pluss 3 %.

Reguleringspremien for Kommunerevisjonsdistrikt 2 var i 2016 kr 504 055, derav vel kr 470 000 for tidligere ansatte. Anslag fra KLP for 2017 er vel kr 700 000 for dagens og tidligere ansatte. Dette gir et anslag for reguleringspremien, som kommunene skal betale i 2017, på vel kr 600 000. (For 11 måneder.)

1	2	3	4
	Budsjett 2017 for Møre og Romsdal Revisjon IKS – årsbasis. Vedtatt av representantskapet 10.1.2017 *	Budsjettforslag 2017 behandlet i kontrollutvalgene høsten 2016 **	Budsjett 2016
Molde	1 856 000	1 666 500	1 935 000
Vestnes	550 000	586 100	569 000
Rauma	607 000	646 000	627 000
Neset	303 000	323 000	314 000
Aukra	330 000	351 000	341 000
Fræna	761 000	811 000	787 000
Eide	336 000	357 000	347 000
Gjemnes	274 000	291 500	283 000
Sunndal	588 000	626 000	608 000

*trekket for pensjonsforpliktelser for tidligere ansatte er fordelt på alle kommunene

** trekket for pensjonsforpliktelser er lagt til Molde kommune

Med hilsen

Torbjørn Rødstøl
styreleder

Anny Sønderland
konstituert daglig leder

Kopi:

Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal

Styreleder Per Ove Dahl, Møre og Romsdal Revisjon IKS

Konstituert daglig leder Rolf Kåre Sæther, Møre og Romsdal Revisjon IKS

DET KONGELIGE KOMMUNAL-
OG MODERNISERINGSDEPARTEMENT

Ifølge liste

Deres ref

Vår ref

Dato

16/2098-38

15.11.2016

**Endringer i forskrift om kommuners og fylkeskommuners finansforvaltning -
kortsiktige lån**

Kommunal- og moderniseringsdepartementet fastsatte 2. november 2016 en endring i forskrift om kommuners og fylkeskommuners finansforvaltning. Forskriften regulerer plassering av ledig likviditet og forvaltning av gjeldsporteføljen i kommuner og fylkeskommuner, kommunale og fylkeskommunale foretak etter kommuneloven kapittel 11 og interkommunale samarbeid etter kommuneloven § 27.

Et utkast til endringer ble sendt på høring med høringsfrist 1. september 2016. I samsvar med høringsforslaget er det fastsatt tre endringer:

- Det er spesifisert at reglementet og rutinene skulle omfatte kommunens refinansieringsrisiko ved opptak av lån (§§ 3 og 8).
- I rapporteringen fra administrasjonen til kommunestyret skal det spesifikt opplyses om verdien av lån som forfaller og som må refinansieres innen 12 måneder (§ 7).
- I tillegg brukes gjennomgående begrepet finans- og gjeldsforvaltning snarere enn bare finansforvaltning.

Endringene **trer i kraft 1. januar 2017**, som varslet i høringsrunden.

I alt 35 uttalelser kom inn i høringsrunden, hvorav 17 ikke hadde merknader til forslaget. Av instansene som kommenterte forslaget, var det i all hovedsak støtte til de foreslåtte forskriftsendringene i høringsutkastet.

Alle instansene som uttalte seg, støttet presiseringen om at finansreglementet skal omfatte refinansieringsrisiko ved opptak av lån.

Enkelte, bl.a. KS, mente at rapportene ikke bare burde opplyse om refinansieringsbehovet de neste tolv månedene, slik høringsutkastet la opp til, men t.o.m. utløpet av neste budsjettår. Departementet har ikke gjort endringer fra det som ble sendt på høring, men regelverket er heller ikke i veien for KS' ønske. Dette har også blitt presisert i merknadene til forskriften.

Noen instanser foreslo endringer på andre punkter enn det som departementet ba høringsinstansene om synspunkter på. Disse innspillene har ikke blitt fulgt ytterligere opp i denne runden. Kommunelovutvalgets forslag til ny kommunelov har nå vært på høring. Ved en eventuell ny lov vil også tilhørende forskrifter måtte revideres, og da vil en i så fall komme tilbake med en helhetlig gjennomgang av finansforskriften.

Departementet har i tillegg gjort noen justeringer i merknadene til forskriften.

Vedlagt er forslag til ny forskrift med utfyllende merknader, der alle endringer fra gjeldende forskrift (med unntak av noen mindre, rent språklige justeringer) er merket med spor endringer.

Med hilsen

Thor Bernstrøm (e.f.)
avdelingsdirektør

Even Vaboen
seniorrådgiver

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur.

Vedlegg: Forskrift om finansforvaltning med utfyllende merknader

Adresseliste:

Kommunene
Fylkeskommunene

Kopi:

Fylkesmannsembetene
KS
Norges kommunerevisorforbund
Revisorforeningen
NKK
Finans Norge
Kommunalbanken

NKRFs FORVALTNINGSREVISJONSKOMITÉ

Til
NKRFs medlemmer

Oslo, 08.12.2016

INFORMASJONSSKRIV 1/2016 – VALGT REVISORS ANSVAR FOR REVISJONSOPPGAVER UTFØRT AV ANDRE

Innledning

Forvaltningsrevisjonskomiteen har mottatt spørsmål fra kvalitetskontrollkomiteen vedrørende valgt revisors ansvar for at RSK 001 *Standard for forvaltningsrevisjon* følges ved gjennomføring av forvaltningsrevisjon i de tilfeller hvor hele eller deler av oppgavene er utført av en ekstern utfører som er engasjert av kommunens valgte revisor.

Forvaltningsrevisjonskomiteens tolkning

Innledningsvis gjør vi oppmerksom på at når vi i det følgende bruker begrepene kommune og kommunestyre så innbefatter det også fylkeskommune og fylkesting.

Følgende premisser ligger til grunn for forvaltningsrevisjonskomiteens tolkning:

- Kommunelovens § 78-4 slår fast at det er kommunestyret *selv* som velger revisor. Den revisor som kommunestyret har valgt, står da som ansvarlig leverandør av de revisjonstjenester som kommunen får utført. Dersom en annen revisor enn kommunens valgte revisor skal utføre en revisjonstjeneste for kommunen på selvstendig grunnlag, så må følgelig denne revisoren velges gjennom vedtak i kommunestyret eller fylkestinget.
- Kommunelovens § 78 nr. 1 slår fast at revisjon av kommunal virksomhet skal skje i henhold til god kommunal revisjonsskikk.
- Revisjonsforskriften § 7 siste ledd slår fast at *Gjennomføring og rapportering av forvaltningsrevisjon skal skje i henhold til god kommunal revisjonsskikk og*

etablerte og anerkjente standarder på området, og det skal etableres revisjonskriterier for det enkelte prosjekt.

- RSK 001 *Standard for forvaltningsrevisjon* er fastsatt av NKRFs styre 1. februar 2011 og derved gjort gjeldende som god kommunal revisjonsskikk.

Drøfting

Som det framgår ovenfor, følger det av kommuneloven § 78 nr. 4 at det er den valgte revisoren (enheten/virksomheten/selskapet) som utfører revisjonstjenester i kommunen. Det er den valgte revisoren som står direkte ansvarlig overfor kontrollutvalget og kommunestyret for all revisjon som utføres.

Dersom det skulle oppstå en situasjon der kommunens valgte revisor ikke ser seg i stand til å utføre revisjonstjenestene, det være seg utfordringer knyttet til uavhengighet, kompetanse eller ressurser, så står revisor overfor to alternativer. For det første kan den valgte revisoren vurdere å si ifra seg hele eller deler av oppdraget. Det vil i så fall innebære at kommunestyret selv må velge en ny revisor for denne revisjonstjenesten.

Et annet alternativ er at kommunens valgte revisor løser oppdraget gjennom kjøp av tjenester fra eksterne leverandører. Det er viktig å merke seg at en slik løsning ikke innebærer at kommunestyret har valgt ny revisor for oppdraget. Det er fremdeles kommunens valgte revisor som står ansvarlig overfor kontrollutvalget og kommunestyret for den revisjonen som utføres.

Det følger av kommunelovens § 78 nr. 1 at revisjon av kommunal virksomhet skal skje i henhold til god kommunal revisjonsskikk. RSK 001 er fastsatt som god kommunal revisjonsskikk innenfor forvaltningsrevisjon. Valgt revisor har derfor, i tråd med avsnittet over, ansvar for å påse at alt arbeid som er utført som ledd i en forvaltningsrevisjon, er utført i tråd med RSK 001. Dette må da også gjelde for den delen av revisjonsoppgavene som er utført av andre.

Komiteens syn understøttes av en analog tolkning av revisjonsstandarden ISA 620 *Bruk av arbeidet til en ekspert engasjert av revisor* som gjelder ved regnskapsrevisjon. I ISA-ens punkt 3 omtales revisors ansvar for konklusjonen i revisjonsberetningen:

Revisor alene har ansvaret for konklusjonen som uttrykkes i revisjonsberetningen, og dette ansvaret reduseres ikke selv om revisor bruker arbeidet til en ekspert valgt av revisor. Ikke desto mindre kan revisor akseptere ekspertens funn eller konklusjoner på ekspertens felt som hensiktsmessig revisjonsbevis og konkluderer med at ekspertens arbeid er tilstrekkelig for revisors formål dersom revisor bruker arbeidet til en ekspert engasjert av revisor, i henhold til denne ISA-en.

Det følger av dette at det er den valgte revisoren som er ansvarlig for konklusjonen i revisjonsberetningen, og at dette ansvaret ikke reduseres selv om revisor benytter arbeidet til

en ekspert som er engasjert av revisor. Overført til forvaltningsrevisjonsområdet underbygger dette komiteens syn at det er den valgte revisoren som har ansvaret for at god kommunal revisjonsskikk, slik denne er definert RSK 001, er etterlevd i gjennomføringen av forvaltningsrevisjon, selv om valgt revisor har valgt å engasjere en ekstern leverandør til å utføre hele eller deler av en revisjonstjeneste.

Dersom kommunens valgte revisor mener arbeidet fra den eksterne leverandøren ikke er i henhold til avtalen dem imellom, er det et forhold som må avklares mellom valgt revisor og den eksterne leverandøren. Kommunens valgte revisor kan ikke gjennom avtale med en ekstern leverandør fritas for ansvaret for at god kommunal revisjonsskikk etterleves.

Konklusjon

Det følger av kommuneloven at den revisor som er valgt av kommunestyret har ansvaret for at forvaltningsrevisjon gjennomføres i samsvar med god kommunal revisjonsskikk, herunder RSK 001 *Standard for forvaltningsrevisjon*. Valgt revisors ansvar for at RSK 001 følges gjelder uavhengig av om forvaltningsrevisjonen i sin helhet utføres av valgt revisor, eller om deler av eller hele revisjonsoppdraget er utført av en ekstern leverandør som er engasjert av kommunens valgte revisor.

Med hilsen
NKRFs forvaltningsrevisjonskomité

Tor Arne Stubbe
leder

NKRFs REVISJONSKOMITÉ

Til NKRFs medlemmer

Oslo, den 15.11.16

INFORMASJONSSKRIV 7/2016 – REVISORS VURDERINGER AV VESENTLIGHET MED VEKT PÅ PLANLEGGINGSFASEN VED REVISJON AV REGNSKAPER I KOMMUNAL SEKTOR

0. Innledning

Vesentlighetsgrensen påvirker hvor mye arbeid revisor skal utføre for å avgi en revisjonsberetning. Revisjonskomiteen har erfart at det eksisterer ulik praksis når det gjelder å fastsette vesentlighetsgrenser i planleggingsfasen ved revisjon av regnskaper i kommuner og fylkeskommuner.

Det har også vært stilt spørsmål ved om det er forskjell på hvilke vurderinger som skal gjøres ved revisjon av offentlig kontra privat sektor. Oppgaven ved finansiell revisjon er i utgangspunktet den samme; bekrefte hvorvidt regnskapet er avlagt uten vesentlige feil. Offentlig sektors natur med bevilgningsregnskapet og det faktum at det er offentlige midler som forvaltes, kan bidra til at forventningene fra brukerne kan være høyere og gi områder med særlige vesentlighetsgrenser.

Dette infoskrivet drøfter revisors vurderinger og bruk av vesentlighetsgrenser ved planlegging av revisjon av regnskaper i kommunal sektor. I informasjonsskrivet fokuseres det særlig på følgende spørsmål:

- Er det særskilte nøkkeltall som må vurderes ved fastsettelse av vesentlighetsgrenser ved revisjon i kommunal sektor?
- Er det særskilte områder som må vurderes ved fastsettelse av vesentlighetsgrenser ved revisjon i kommunal sektor?

Revisjonskomiteen arbeider med å konkretisere innholdet i god kommunal revisjonsskikk. I komiteens overordnede notat om bakgrunn og forutsetninger for god kommunal revisjonsskikk for regnskapsrevisjon er vesentlighetsvurderinger trukket fram som et av områdene som bør konkretiseres. Dette infoskrivet er resultatet av diskusjoner i revisjonskomiteen og gir et bidrag til forståelsen av god kommunal revisjonsskikk på området. Innholdet i informasjonsskrivet vil påvirkes over tid på bakgrunn av diskusjon i fagmiljøet.

1. Revisors oppgaver og plikter etter lov og forskrift

Regnskapsrevisjon i kommunal sektor skal skje i henhold til kommuneloven og god kommunal revisjonsskikk, jf. kommuneloven § 78. Nærmere om hva som ligger i god kommunal revisjonsskikk knyttet til vesentlighet vil følge av revisjonsstandardene:

- ISA 320 «Vesentlighet ved planlegging og gjennomføring av en revisjon»
- ISSAI 1320 «Vesentlighet ved planlegging og gjennomføring av en revisjon»¹
- ISA 450 «Vurdering av feilinformasjon identifisert under revisjonen»
- ISSAI 1450 «Vurdering av feilinformasjon identifisert under revisjonen»

2. Regnskapsrevisors oppgaver og plikter etter revisjonsstandardene

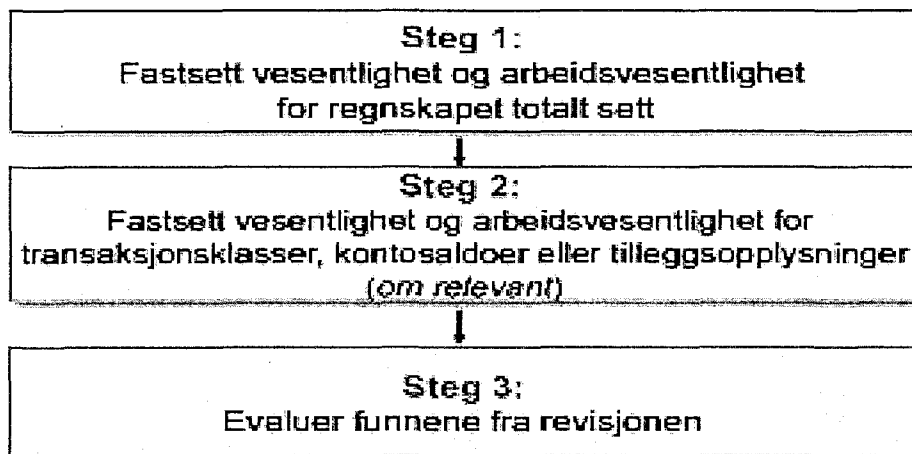
2.1 Generelt om revisors oppgaver og plikter etter ISA 320 og 450

Vesentlighetsbegrepet anvendes av revisor ved:

- Planlegging og utføring av revisjonen
- Evaluering av virkningen av identifisert feilinformasjon for revisjonen og virkningen av eventuell ikke-korrigert feilinformasjon på regnskapet
- Utarbeidelse av en konklusjon i revisjonsberetningen

I planleggingen må revisor gjøre en skjønnsmessig vurdering av hva som anses som vesentlig feilinformasjon i regnskapet det skal avlegges beretning for.

Dette er illustrert i figuren under:

Vi vil i dette skrive konsentrere oss om det første steget i figuren.

¹ International Standards of Supreme Audit Institutions (ISSAI) utgis av den internasjonale sammenslutningen av riksrevisjoner, INTOSAI. ISSAI-ene for regnskapsrevisjon består av ISA-ene med særskilt veiledning for anvendelse i offentlig sektor – «practice notes». ISSAI-ene kan lastes ned fra www.issai.org.

Revisor skal i planleggingsfasen fastsette:

1. Total vesentlighet
2. Arbeidsvesentlighet
3. Grense for ubetydelige feil

Nivået på arbeidsvesentlighet og grense for ubetydelige feil er et resultat av total vesentlighet. Utgangspunktet er hvor stor feil knyttet til opplysningen/påstanden revisor er villig til å akseptere, og likevel konkludere med at opplysningen/påstanden ikke inneholder vesentlige feil. I fastsettelsen av hva som er tolererbare feil i regnskapet, tar revisor forutsetninger om brukernes adferd på bakgrunn av regnskapet. Vesentlig informasjon er informasjon som enkeltvis eller samlet rimelig kan forventes å påvirke de økonomiske beslutningene som treffes av brukerne på grunnlag av regnskapet dersom den er/ikke er tilstede. Ved utarbeidelsen av en revisjonsplan, skal revisor bestemme en vesentlighet for regnskapet totalt sett - total vesentlighet.

Arbeidsvesentlighet er et verktøy for operasjonalisering av vesentlighetsgrensen, og benyttes på regnskapslinjenivå. Arbeidsvesentlighet tar høyde for at mange mindre feil aggregert kan bli vesentlige.

Ved avslutningen av revisjonen skal revisor liste opp de feil som er identifisert for kommunen (revidert enhet). Grense for ubetydelige feil benyttes for å angi en nedre grense for hvilke feil vi inkluderer i oppsummeringen. Grense for ubetydelige feil benyttes på bilagsnivå.

Revisjonsstandardene er prinsippbaserte og gir ikke konkrete anvisninger i beregning av vesentlighetsgrenser.

Vesentlighet i revisjonssammenheng defineres i ISA 320: *«Feilinformasjon, herunder utelatelser, er å anse som vesentlig dersom de, enkeltvis eller samlet, rimelig kan forventes å påvirke de økonomiske beslutningene som treffes av brukerne på grunn av regnskapet».*

2.2 Særskilte hensyn knyttet til offentlig sektor i ISA 320 og 450

ISA 320 «Vesentlighet ved planlegging og gjennomføring av en revisjon» har to punkter om særlige hensyn knyttet til enheter i offentlig sektor, A2 og A9.

Særlige hensyn knyttet til enheter i offentlig sektor (Jf. punkt 10)

A2. Når det gjelder en enhet i offentlig sektor, er det ofte lovgivere og regulerende myndigheter som er de primære brukerne av regnskapet. Videre kan regnskapet bli brukt til å fatte andre beslutninger enn økonomiske beslutninger. Fastsettelsen av vesentlighet for regnskapet totalt sett (og, dersom det er relevant, vesentlighetsgrensen eller -grensene for bestemte transaksjonsklasser, kontosaldoer eller tilleggsopplysninger) ved revisjon av regnskapet til en enhet i offentlig sektor påvirkes derfor av lov, forskrift eller andre pålegg, og av behovet for finansiell informasjon som lovgivere og allmennheten har i forhold til handlingsplaner og tiltak i offentlig sektor.

Punktet i standarden trekker frem at regnskapet i større grad kan bli benyttet til å fastsette andre beslutninger enn økonomiske – det kan bety at det er andre forhold som er relevante å informere om enn utelukkende de som kan gi vesentlig økonomisk feilinformasjon. I

rammeverket utarbeidet av GKRS² punkt 3.3 angis kommunestyret/ fylkestinget som kommuneregnskapets primære brukere. I dette ligger også begrepet «kommunen selv» som benyttes i lovforarbeider til kommuneloven. Rammeverket drøfter ulike hensyn, karakteristika og konsekvenser ved at politikere er regnskapets primærbrukere. Et av disse er det faktum at politikere i et kommunestyre skal speile innbyggerne. Man kan dermed ikke nødvendigvis forvente at dette er personer som har rimelig kunnskap om forretningsmessige aktiviteter og vilje til å studere regnskapsinformasjonen med rimelig grundighet, slik regnskaps- og revisjonsstandarder i privat sektor legger til grunn.

Særlige hensyn knyttet til enheter i offentlig sektor

A9. Ved revisjon av en enhet i offentlig sektor kan samlede kostnader eller nettokostnader/-utbetalinger (kostnader minus inntekter, eller utbetalinger minus innbetalinger) være mer hensiktsmessige referanseverdier for programaktiviteter. Når en enhet i offentlig sektor har offentlige eiendeler til forvaring, kan eiendeler være en hensiktsmessig referanseverdi.

Punktet trekker frem to punkter av særlig interesse for kommunal sektor; at andre referanseverdier kan være mer relevante i kommunal sektor enn det som tradisjonelt benyttes i privat sektor og begrepet programaktiviteter. Dette kan være et uttrykk for at enkelte av aktivitetene innenfor kommunal sektor kan være av særskilt interesse f.eks. for politikerne, og det kan da være relevant med egne vesentlighetsgrenser for disse aktivitetene/områdene. Ordbruken gir også uttrykk for at det kan være annet enn de rent kvantitative størrelsene som er av interesse ved bedømming av regnskapet.

Revisjonens mål er å vurdere identifisert feilinformasjon for revisjonen og virkningene av eventuell ikke-korrigert feilinformasjon på regnskapet. ISA 450 «Vurdering av feilinformasjon identifisert under revisjonen» gir retningslinjer for denne vurderingen.

Revisor kan angi øvre grense for når feilinformasjon vil bli ansett som klart ubetydelig og ikke nødvendigvis må akkumuleres, fordi revisor forventer at akkumuleringen av slike beløp åpenbart ikke vil ha vesentlig innvirkning på regnskapet, jf. ISA 450 punkt A2.

Ved revisjon i offentlig sektor kan vurderingen av hvorvidt feilinformasjonen er vesentlig også påvirkes av revisors oppgaver og plikter etablert gjennom lov, forskrift eller andre pålegg til å rapportere spesifikke forhold, hendelser for eksempel misligheter jf. punkt A9. Videre kan forhold som allmennhetens interesse, ansvarlighet, redelighet og sikring av et effektivt lovmessig tilsyn påvirke vurderingen av hvorvidt en post er vesentlig i kraft av sin natur jf. punkt A10.

Komiteen har drøftet dette nærmere under kapitel 4 nedenfor.

2.3 Særskilte hensyn knyttet til offentlig sektor etter ISSAI 1320 og 1450³

ISSAI'ene er i utgangspunktet utarbeidet for riksrevisjonen eller revisjon av stat. Mange av de formål og hensyn som gjelder i offentlig sektor generelt vil også gjelde i kommunal sektor, jf. blant annet NOU 4:2016 punkt 26.1. Det fremkommer i ISA 200 punkt A57 at disse

² «Kommuneregnskapet – Rammeverk og grunnleggende prinsipper»

³ Sitatene fra ISSAI-ene er hentet fra en oversettelse foretatt av Riksrevisjonen.

standardene kan gi støtte for andre vurderinger ved revisjon i offentlig sektor. Komiteen vil ta med seg disse forholdene så langt det passer i drøftelsen i kapittel 4 under.

ISSAI 1320 kommer inn på flere forhold som er relevant for offentlig sektor når vesentlighet skal fastsettes, noen av disse gjengis under (komiteens kursiv):

- P5. Ved fastsettelse av vesentlighet for planleggingsformål i offentlig sektor er både *kvantitative og kvalitative forhold* samt postenes art av betydning. Sammenhengen forholdet opptrer i, kan også være av betydning. Videre kan postenes eller postgruppens *art og karakteristiske trekk* gjøre dem vesentlige.
- P7. ... Følgelig er vesentlighet ofte et resultat av både kvantitative og kvalitative faktorer, og *vesentlighetsgrensene for bestemte transaksjonsklasser, kontosaldoer og opplysninger kan derfor ofte være satt til et lavt nivå.*
- P10. Punktet gir eksempler på kvalitative aspekter som kan være relevant å ta hensyn til, som:
- sammenhengen forholdet opptrer i, for eksempel om forholdet også er underlagt krav om overholdelse av pålegg fra myndigheter, lover eller forskrifter, eller om merforbruk av offentlige midler er forbudt ved lov eller forskrift, uavhengig av beløpene som er involvert,
 - de ulike interessentenes behov og måten de bruker regnskapet på,
 - typen transaksjoner som anses som sensitive for brukerne av regnskapet,
 - offentlighetens forventninger og interesse, herunder hvordan det aktuelle forholdet vektlegges av relevante komiteer hos lovgiver, for eksempel en finanskomité, og nødvendigheten av bestemte opplysninger,
 - behovet for lovmessig tilsyn og regulering på et bestemt område, og
 - behovet for åpenhet og innsyn, for eksempel om det finnes særskilte opplysningskrav i forbindelse med misligheter eller andre tap.

I tillegg utdyper ISSAI 1320 ytterligere A-punktene i ISA 320 som gjelder offentlig sektor som nevnt under punkt 2.2 i dette skrivet. Dette gjelder særlig i:

P6 hvor det gjøres ytterligere vurderinger og utdyping av forhold rundt primære brukerne av regnskaper til enheter i offentlig sektor, og at regnskapet kan bli brukt til å fatte andre beslutninger enn økonomiske beslutninger.

P9. hvor forhold rundt referanseverdi utdypes, og utgangspunkt basert på prosentandelen av transaksjoner eller pengebeløp som er kontrollert nevnes som mulighet for å fastsette vesentlighet for vurdering av kontrollavvik. I P 11 gis det eksempler på andre utgangspunkt for beregning av referanseverdier, som antall brukere som berøres, forholdstall ut fra prosentvis bidrag fra det offentlige til brukeres inntekt etc.

ISSAI 1450 tar opp enkelte forhold som er relevant for offentlig sektor når feilinformasjon identifisert under revisjonen skal vurderes. P6 fastslår blant annet at det kan være snakk og andre typer ikke-korrigert feilinformasjon enn beløpsmessige som skal kommuniseres med den som har overordnet ansvar for styring og kontroll. Kommunikasjonen kan blant annet omfatte manglende overholdelse av tildelt myndighet og mangler i kontroll.

Det fremkommer også i P7 at det kan være andre grenser for hvilke forhold det skal kommuniseres om; at det for eksempel kan være forventet at revisor kommuniserer om all feilinformasjon, også feilinformasjon som er korrigert av enheten.

3. Utvikling av praksis for fastsettelse av vesentlighetsgrenser

I revisjonsbransjen har det over tid utviklet seg en standard beregningsmåte både med hensyn på hva som er nøkkelstørrelser for beregningene og også på hvilket nivå bransjen tradisjonelt har ligget ved fastsettelse av intervall for vesentlighetsgrenser. I revisjonsmetodikken Descartes ligger blant annet disse tommelfingerreglene:

Nøkkelstørrelse	Lav	Høy
Driftsinntekter	0,50 %	1,00 %
Bruttofortjeneste	1,50 %	3,00 %
Årsoverskudd	5,00 %	10,00 %
Sum eiendeler	0,50 %	1,00 %
Egenkapital	5,00 %	10,00 %

På revisorstudiet og andre studieretninger innenfor faget ligger det ytterligere andre referanserammer. Fra fagboken Auditing & Assurance Services, av: Eilifsen, Messier JR, Glover & Prawitt er følgende referanserammer gjengitt:

Nøkkelstørrelse	Lav	Høy
Driftsinntekter	0,50 %	5,00 %
Årsoverskudd før skatt	3,00 %	10,00 %
Sum eiendeler	0,25 %	2,00 %
Egenkapital	3,00 %	5,00 %

De ovennevnte størrelser er som nevnt utviklet basert på regnskap i privat sektor i hhv Norge og USA.

Praksis i kommunal sektor har over tid avleiret seg gjennom NKRFs revisjonsmetodikk, RPD-en, som stiller opp følgende referanseverdier i forbindelse med vesentlighetsberegningen:

	Lav	Høy
Lønnsutgifter	1,00 %	2,00 %
Driftsinntekt	0,50 %	1,00 %
Sum OM	4,00 %	8,00 %
Sum KG	4,00 %	8,00 %

Lønnsutgifter er en vesentlig utgift i det kommunale regnskapet, men med økende grad av konkurranseutsetting av tjenester kan imidlertid sum driftsutgifter være vel så relevant som referanseverdi. Dette kommer vi nærmere tilbake til under punkt 4.2, der komiteen vurderer ulike sider av vesentlighetsberegning for kommunale sektor. I offentlig sektor i Danmark har det utviklet seg en praksis innenfor revisjon av kommuner der nøkkelstørrelsene beregnes med utgangspunkt i 1-2 % av balansesum, samlede inntekter og egenkapital.

Som vi ser av omtalen over gir de ulike grensene svært ulike intervaller for beregning av vesentlighet. RPD-en benytter andre forholdstall for fastsettelse av vesentlighetsgrenser enn revisjonsbransjen for øvrig. Beregning av vesentlighetsgrenser etter RPD-en er gjennomgående lavere.

4. Nærmere om regnskapsrevisors oppgaver og plikter i kommunal sektor – komiteens vurdering

Grenser for vesentlighet for regnskapet som helhet og for regnskapsopplysningene, har stor betydning for revisjonen. Det er få andre områder hvor revisor i så stor grad er henvist til skjønnsutøvelse. ISA 200 punkt A25 understreker at profesjonelt skjønn er særlig nødvendig når det fattes beslutninger i forbindelse med vesentlighet og revisjonsrisiko.

I dette kapitlet gir revisjonskomiteen sine vurderinger av revisors oppgaver og plikter knyttet til fastsettelse av vesentlighetsgrenser ved planlegging av regnskapsrevisjon i kommunal sektor. Revisjonskomiteen har i sine vurderinger tatt utgangspunkt i lærebøker, praksis fra private revisjonsselskaper og RPD-en.

4.1 Brukere

Foreningen for god kommunal regnskapsskikk (GKRS) har trukket frem følgende potensielle brukergrupper av kommuneregnskapet⁴: Innbyggere, långivere, gebyrbetalere, politikere, administrasjon, kommune ansatte og statlige myndigheter. Brukergruppen er til dels lite ensartet. Innbyggerne, som bl.a. også betaler gebyr, kan gjennom valg påvirke hvilke politikere som blir valgt inn i kommunestyret. Administrasjonen gir innspill til budsjettet og avlegger regnskapet. Kommunestyret vedtar regnskapet som administrasjonen avlegger og bevilger midler. GKRS anser kommunestyret til å være den primære brukergruppen av det kommunale årsregnskapet. Revisjonskomiteen følger denne vurderingen.

Kommunestyret skal ivareta sine velgere som blant annet er gebyrbetalere og også brukere av ulike tjenester i kommunen. Kommunestyret har et bredt spekter av interessegrupper som skal ivaretas når det fattes økonomiske beslutninger, herunder bevilges midler på grunnlag av blant annet regnskapet. Det tilsier at det også kan være andre hensyn enn økonomiske som vurderes ved fastsettelse av vesentlighetsgrenser i kommunal sektor. Slike hensyn kan ivaretas i risikovurderingene eller ved vurdering av vesentlighetsgrenser. I kommunal sektor gjennomføres det forvaltningsrevisjon i tillegg til regnskapsrevisjon. Revisjonskomiteen mener dette kan påvirke revisors skjønn ved fastsettelsen av vesentlighetsgrenser.

⁴ «Kommuneregnskapet – Rammeverk og grunnleggende prinsipper», kapitel 3.3

4.2 Referanseverdier

ISA 320 setter krav til at revisor i planleggingen skal fastsette vesentlighet for regnskapet totalt sett.

Grunnlag for referanseverdi

I kommunal sektor bevilger kommunestyret midler for årets drift som kommer til uttrykk i budsjettet. Budsjettet er i kommunal sektor en del av regnskapsdokumentet og en bindende plan for kommunes midler og anvendelsen av disse. Revisjon av kommunens årsregnskap inneholder oppgaver knyttet til budsjettet jf. forskrift om revisjon i kommuner og fylkeskommuner mv. § 3. Budsjettet vil i mange tilfeller gi bedre informasjonsgrunnlag for fastsettelse av vesentlighetsgrenser for revisjon av årets regnskap enn fjorårets regnskap. Revisjonskomiteen mener derfor at kommunens revisor bør vurdere å bruke budsjettet som grunnlag for fastsettelse av vesentlighetsgrenser.

Kommunens budsjett og regnskap består både av en drifts- og en investeringsdel. Investeringsdelen i kommunens budsjett og regnskap kan variere betydelig fra år til år. Det har vært spørsmål om investeringsregnskapet skal hensyntas ved beregning av vesentlighetsgrenser. Kommunens investeringsregnskap påvirker driftsregnskapet blant annet ved posteringene av avskrivninger. I tillegg vil kommunenes investeringer bli aktivert i balansen. Revisjonskomiteen mener at det bør være driftsbudsjettet som brukes som grunnlag for fastsettelse av grenser for vesentlighet, samt balanseverdier fra fjorårets regnskap.

Aktuelle referanseverdier

RPD-en bruker blant annet lønnsutgifter og driftsinntekter som referanseverdier. I revisjon av privat sektor beregnes vesentlighet blant annet på grunnlag av driftsinntekter, bruttofortjeneste og årsoverskudd. I følge ISA 320, punkt A9 kan samlede kostnader eller nettokostnader/utbetalinger være mer hensiktsmessige referanser for programaktiviteter. Kommunestyret bevilger midler til kommunens ulike aktiviteter. Lønnskostnadene er bare en del av disse kostnadene. Revisjonskomiteen mener derfor at sum driftsutgifter eller driftsinntekter bør være en referanseverdi ved beregning av vesentlighet.

I RPD-en er sum omløpsmidler og sum kortsiktig gjeld brukt som noen av flere referanseverdier. I revisjon av privat sektor beregnes vesentlighet blant annet på grunnlag av sum eiendeler og egenkapitalen. I følge ISA 320, punkt A9 kan eiendeler være en hensiktsmessig referanseverdi når en enhet i offentlig sektor har offentlige eiendeler til forvaring. Kommunene har behov for betydelig infrastruktur i form av bygninger og anlegg for å utføre sine aktiviteter. Revisjonskomiteen mener derfor at sum eiendeler bør være en referanseverdi for beregning av vesentlighet. Revisor må, ved bruk av sitt skjønn og kunnskap om kommunen, vurdere hvordan denne referanseverdien vil påvirke fastsettelsen av total vesentlighet.

I kommunal sektor består egenkapitalen av bundne og ubundne fond. Bundne fond er midler som bare kan benyttes til et gitt formål, og vil normalt underlegges egne revisjonshandlinger.. Ubundne fond, dvs. disposisjonsfond og ubundne investeringsfond korrigert for mer-/mindreforbruk og udekket/udisponert, disponeres av kommunestyret og kan gi et uttrykk for kommunens soliditet. Revisjonskomiteen mener derfor at ubundne fond bør være en referanseverdi som kan påvirke revisors skjønn om hvor i intervallet vesentlighetsgrensen legges.

Revisjonskomiteen mener vesentlighet bør beregnes på grunnlag av referanseverdiene sum budsjetterte driftsutgifter/driftsinntekter, sum eiendeler og ubundne fond. Sum eiendeler i regnskapet vil kunne variere sterkt mellom kommuner avhengig av hvordan infrastruktur og tjenesteproduksjon er organisert, f.eks. i egenregi, i kommunalt foretak, interkommunalt samarbeid/IKS eller om infrastruktur blir innleid/ tjenester kjøpt fra andre. Den økonomiske stillingen til kommunene er sterkt varierende og dermed også kommunens ubundne fond. Etter komiteens vurdering bør vesentlighet beregnes på bakgrunn av den referanseverdien som gir best uttrykk for den økonomiske aktiviteten i kommunen. Sum driftsutgifter gjenspeiler kommunens aktivitet og tjenesteproduksjon og er en stabil referanseverdi i forhold til svingninger i bl.a. investeringsnivå og økonomisk situasjon. Revisjonskomiteen mener derfor at sum budsjetterte driftsutgifter normalt bør vektlegges mest ved beregning av vesentlighet. Referanseverdiene eiendeler og ubundne fond vil være faktorer som kan påvirke revisors skjønn om hva total vesentlighet fastsettes til.

4.3 Beregningsnivå for vesentlighet

Fastsettelse av vesentlighet - oversikt:

	Intervall fra	Intervall til
Total vesentlighet		
- Sum driftskostnader	0,50 %	1,00 %
- Sum eiendeler	0,50 %	1,00 %
- Ubundne fond	5,00 %	10,00 %
Arbeidsvesentlighet	50 % av total vesentlighet	75 % av total vesentlighet
Grense for ubetydelige feil	1 % av total vesentlighet	5 % av total vesentlighet

Total vesentlighet

Ved fastsettelse av total vesentlighet skal revisor ta hensyn til både kvantitative og kvalitative forhold. ISA 320, punkt A2 påpeker at regnskapet i offentlig sektor kan bli brukt til å fatte andre beslutninger enn økonomiske. I kommunal sektor kan regnskapet blant annet bli brukt ved fastsettelse av gebyr for innbyggerne for tjenester som er regulert til selvkost. Videre vil fastsettelsen av total vesentlighet ved revisjon av kommuner påvirkes av lov, forskrift eller andre pålegg og av behovet for finansiell informasjon som kommunestyret og allmennheten vil ha.

Revisor bør derfor i tillegg til kvantitative beregninger gjennomføre kvalitative vurderinger ved fastsettelse av og revurdering av vesentlighet.

Det fremkommer i NOU 2016:4 punkt 26.1, at det er forventet at revisor gjør sine risiko- og vesentlighetsvurderinger i lys av formålet med og rammeverket for kommunal virksomhet. Det fremkommer videre at vesentlighetsvurderingene ved revisjon av kommuner enkelte ganger vil måtte være annerledes enn vesentlighetsvurderingene ved revisjon av statlig eller privat virksomhet. I samme NOU fremkommer det også at finansiell revisjon i utgangspunktet tilsvarer finansiell revisjon i privat sektor, men at man på enkelte områder har ønsket noe mer av revisor. Dette fremkommer i lovforslaget som kontroller av bevilgningskontroll og forenklet etterlevelserevisjon med økonomiforvaltningen på enkelte områder.

Det er revisors skjønn og kunnskap om kommunen som vil avgjøre hvor vesentlighetsgrensen settes. Det er varierende i hvor stor grad man i revisjon benytter særskilte vesentlighetsgrenser på enkelte områder. Det kan imidlertid være flere særskilte områder som revisor ved sitt skjønn mener er riktig ta hensyn til ved revisjon av en kommune. Dersom det ikke settes særskilte vesentlighetsgrenser for disse områdene vil det være revisors risikovurderinger og påfølgende revisjonshandlinger som sikrer tilstrekkelig revisjon av området.

Arbeidsvesentlighet

I følge ISA 320 skal revisor fastsette arbeidsvesentlighet. RPD-en setter, i likhet med privat sektor, arbeidsvesentligheten til 50-75 % av total vesentlighet. Revisjonskomiteen anser dette som et fornuftig nivå også i fortsettelsen.

Grense for ubetydelig feil

Revisor kan i tillegg fastsette grense for ubetydelige feil. Grense for ubetydelige feil settes vanligvis til 3-10 % av total vesentlighet ved revisjon av privat sektor. RPD-en gir føringer på 0,5 % - 5 % av arbeidsvesentligheten.

Det kan ha vært naturlige grunner til å velge arbeidsvesentlighet som grunnlag for grense for ubetydelig feil i sin tid, blant annet at lønnsutgifter var utgangspunkt for vesentlighetsgrensen. Med den endringen revisjonskomiteen nå gjør, med skifte til driftsutgifter/inntekter som grunnlag for vesentlighetsgrensen, kan ikke revisjonskomiteen se at det er forhold i offentlig sektor som medfører at grense for ubetydelige feil skal beregnes på grunnlag av arbeidsvesentlighet. Revisjonskomiteen mener derfor at grense for ubetydelige feil bør beregnes på grunnlag av total vesentlighet.

Forholdet til allmennheten og det faktum at kommunen forvalter offentlige midler er forhold, som etter komiteens vurdering, trekker i retning lavere grense for ubetydelige feil ved revisjon av kommuner. Det vises også til ISSAI 1450 hvor det også argumenteres for/åpnes for at alle avdekkede feil i enkelte tilfelles bør vurderes rapportert. Dette er momenter som etter komiteens oppfatning må ligge til revisors skjønn. Revisjonskomiteen mener grense for ubetydelige feil normalt bør settes i intervallet 1 til 5 % av total vesentlighet.

Profesjonelt skjønn

Revisors fastsettelse av vesentlighet er gjenstand for profesjonelt skjønn og påvirkes av revisors oppfatning av hvilke behov for finansiell informasjon brukerne av regnskapet har og erfaringer med oppdraget. Vurdering av hvor i intervallet man skal legge seg vil blant annet kunne påvirkes av:

- Kommunens økonomiske stilling
- Likviditetsproblemer
- ROBEK
- Investeringsplaner
- Organisering/omorganisering
- Eventuelt ekstraordinære forhold
- Politiske satsingsområder

Revurdering av vesentlighet

Den fastsatte vesentlighetsgrensen skal revurderes underveis i oppdraget dersom revisor under revisjonen blir oppmerksom på informasjon som ville ha medført at revisor hadde fastsatt et annet vesentlighetsbeløp (eller flere beløp) innledningsvis.

4.4 Særskilt vesentlighet

I offentlig sektor kan regnskapet bli brukt til å fatte andre beslutninger enn økonomiske. Forhold som allmennhetens interesse, ansvarlighet, redelighet og sikring av effektivt lovmessig tilsyn kan tilsi at en post er vesentlig i kraft av sin natur selv om den beløpsmessig ikke er vesentlig.

Det kan være faktorer som kan indikere at det er en eller flere bestemte transaksjonsklasser, kontosaldoer eller tilleggsopplysninger, der feilbeløp som er lavere enn vesentlighet for regnskapet totalt sett rimelig kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som treffes av brukerne på grunnlag av regnskapet. Dette kan blant annet omfatte følgende:

- Hvorvidt lov, forskrift eller det gjeldende rammeverket for finansiell rapportering påvirker brukernes forventninger vedrørende måling eller tilleggsopplysning av bestemte poster
- De viktigste tilleggsopplysningene i forhold til kommunens virksomhet
- Hvorvidt det er rettet oppmerksomhet mot et bestemt aspekt ved kommunens virksomhet som det er opplyst om for seg i regnskapet. (ISA 320 A10)

Nedenfor beskrives enkelte områder ved offentlig sektor hvor det kan være aktuelt for revisor å vurdere særskilt vesentlighet (listen er ikke uttømmende):

- **Selvkost og brukerbetaling.** Feil på selvkostområdet kan for eksempel ha betydning for hva den enkelte innbygger betaler i gebyr. Det må antas at slike feil er noe allmennheten er interessert i også for relativt lave beløp pr innbygger, og at dette vil være et område hvor revisor er særskilt aktsom.
- **Bevilgningskontroll.** I kommunal sektor jf. § 5 i revisjonsforskriften, skal revisor bl.a. uttale seg «om de disposisjoner som ligger til grunn for regnskapet er i samsvar med budsjettvedtak, og om beløpene i den revisjonspliktiges årsregnskap stemmer med regulert budsjett.». Budsjettet er en del av regnskapsdokumentet jf. kommuneloven kapitel 8. I en kommune kan 10 % avvik mellom budsjett og regnskap på den enkelte linje i regnskapskjemaene, dvs. det detaljeringsnivå årsbudsjettet er vedtatt på, være et utgangspunkt for fastsettelse av vesentlighetsgrense for vurdering og rapportering av budsjettavvik. I tillegg til avvik i prosent, bør det vurderes å sette beløpsgrenser. Det er i Infoskriv 2/2013 drøftet vesentlighetsgrenser for avvik mellom regnskap og budsjett.
- **Skatter og avgifter.** Ved kontroll av den informasjon som omfattes av særattestasjonene i forbindelse med skatter og avgifter må revisor anvende andre og mer omfattende kontrollhandlinger enn vesentlighetsgrensen for revisjon av årsregnskapet nødvendigvis skulle tilsi. Dette skyldes at områder som er særlig relevante for skatter og avgifter, ikke kan utelates kontrollert selv om de er uvesentlige for årsregnskapet totalt sett. Det er imidlertid ikke krav om at revisor kvantifiserer lavere vesentlighetsgrense på dette området, jf. SA 3801 punkt 18.
- **Misligheter.** Av revisjonsforskriften § 3 siste ledd fremgår det: "Konstateres det misligheter ved revisjon, eller på annen måte, skal revisor straks sende foreløpig innberetning til kontrollutvalget" jf. også revisjonsforskriftens § 4. I vurderingen av

eventuelle misligheter vil en i praksis operere med en tilnærmet nulltoleransegrense. Et viktig element i vurderingen, er særlige hensyn knyttet til offentlig sektor og forvaltning av offentlige midler. Det vises til komiteens informasjonsskriv nr. 3/2014 – Revisors oppgaver knyttet til misligheter ved revisjon av regnskaper i kommunal sektor.

4.5 Kommunikasjon av vesentlighet med kontrollutvalget

Komiteen mener det kan være viktig for forståelsen av revisors arbeid med revisjon av kommune- regnskapet, at vesentlighetskonseptet knyttet til vesentlighetsvurderinger kommuniseres med kontrollutvalget. Det har også vært diskusjoner om i hvilken grad vesentlighetsgrensene skal eller bør kommuniseres med kontrollutvalget. Revisjonskomiteen mener dette bør vurderes av den enkelte revisor.

ISA 260 Kommunikasjon med dem som har overordnet ansvar for styring og kontroll drøfter ikke kommunikasjon av vesentlighetsgrenser, men angir i punkt A13 at revisors bruk av vesentlighetskonseptet i revisjonsmessig sammenheng, kan være et forhold som kommunikasjonen kan omfatte.

4.6 Rapportering og kommunikasjon av feil

ISA 450 angir hva og når revisor skal kommunisere feil med ledelsen og de som har overordnet ansvar for styring og kontroll. Grensen for ubetydelige feil angir nedre grense for hva som listes som feil i kommunikasjonen med ledelsen. Komiteen har foreslått at intervallet for ubetydelige feil settes noe smalere og lavere ved revisjon i kommunal sektor enn ved revisjon i privat sektor. Dette er med bakgrunn i en antakelse om at det er mindre aksept for kjente feil ved forvaltning av det offentliges midler samt en antakelse om at det av ulike grunner, er en noe lavere toleranseterskel også fra politisk hold for feil i regnskapet.

ISSAI 1450 angir som tidligere nevnt, andre forhold som kan ha innvirkning på hva som rapporteres av feil ved revisjon av offentlig sektor. Komiteen mener dette har tilsvarende relevans for kommunal sektor. Blant annet kan andre typer feil enn beløpsmessige være viktige å kommunisere, og det kan sågar på noen områder være relevant å rapportere alle typer feil, også de som er korrigert av kommunen. Etter komiteens vurdering er det viktig at revisor avklarer med sin oppdragsgiver herunder administrasjonen på hvilket nivå man ønsker og forventer rapportering og kommunikasjon.

5. Avslutning

Revisjonskomiteens forståelse av revisors vesentlighetsvurderinger ved planlegging og gjennomføring av regnskapsrevisjon i kommunal sektor, oppsummeres her:

Er det særskilte nøkkeltall/områder som må vurderes ved fastsettelse av vesentlighetsgrenser ved revisjon i kommunal sektor?

Komiteen har vurdert ulike nøkkeltall/referanseverdier og anbefaler at sum budsjetterte driftskostnader, eiendeler og ubundne fond er de størrelser som benyttes som referanseverdier ved beregning av vesentlighetsgrenser ved revisjon av kommuner.

Som det fremgår av drøftingene i skrivet er det også komiteens vurdering at grensen for ubetydelig feil settes noe lavere i kommunal sektor enn i privat sektor.

Er det særskilte områder som må vurderes ved fastsettelse av vesentlighetsgrenser ved revisjon i kommunal sektor?

Komiteen mener at offentlig sektors særpreg medfører at det på enkelte områder kan være naturlig å vurdere særskilte vesentlighetsgrenser, jf. drøftinger i skrivets punkt 4.4. Eksempler på særskilte områder kan være selvkost og brukerbetalinger, bevilgningskontroll, skatter og avgifter og misligheter, men det kan også være andre områder, jf. f.eks. omtalen av profesjonelt skjønn under punkt 4.3. Det er tett sammenheng mellom vesentlighet og risiko og et alternativ til særskilte vesentlighetsgrenser på egne områder kan være særskilt aktsomhet som viser seg i revisjonshandlinger på slike områder. Drøftelsene i NOU 2016:4 Ny kommunelov kapitel 24 er også relevante for dette spørsmålet. Komiteen vil avvente behandlingen av NOU-en, og med utgangspunktet i de endelige lovendringer komme med ytterligere anvisninger for god kommunal revisjonsskikk på disse områder.

Med hilsen

NKRFs revisjonskomité

Unn H. Aarvold
leder

GJEMNES KOMMUNE

Kontrollutvalget

Saksmappe: 2017-1557/01
Arkiv: 216
Saksbehandler: Jane Anita Aspen
Dato: 8.2.2017

Saksframlegg

Utvalgssaksnr	Utvalg	Møtedato
PS 03/17	Kontrollutvalget	16.2.2017

OPPFØLGING AV FORVALTNINGSREVISJONSRAPPORT «INNFØRING AV EIENDOMSSKATT I GJEMNES KOMMUNE»

Sekretariatets innstilling

Kontrollutvalget tar administrasjonens redegjørelse om oppfølging av forvaltningsrevisjonsprosjektet «**Innføring av eiendomsskatt i Gjemnes kommune**», herunder revisjonens vurdering av kommunens oppfølging datert 3.2.2017, til orientering.

Kontrollutvalget ønsker å følge saken til eiendomsskattevedtektene er ferdig revidert.

Saksopplysninger

Kontrollutvalget i Gjemnes vedtok i sitt møte 24.4.13 sak 15/13 å bestille forvaltningsrevisjon av innføring av eiendomsskatt i Gjemnes kommune.

Prosjektet kom ikke inn under prioritert område i Plan for forvaltningsrevisjon 2012 – 2015.

Prosjektet ble gjennomført i 2015 fordi kontrollutvalget i 2013 og 2014 hadde prioritert andre prosjekt.

Kontrollutvalgets oppgaver ved forvaltningsrevisjon følger av kommunelovens § 77, nr. 4 og Forskrift for kontrollutvalg, kap. 5.

Formålet med dette forvaltningsrevisjonsprosjektet var å kartlegge om innføring av eiendomsskatt og skattetakseringen i Gjemnes kommune var gjennomført i samsvar med gjeldende regelverk og vedtak i kommunestyret.

Grunnlaget for rapporten var undersøkelser av følgende problemstillinger:

- Hvordan var ansvar og oppgaver ved innføring av eiendomsskatt ivaretatt?
- Var saksbehandling knyttet til takstfastsettelse og beregning av eiendomsskatt tilfredsstillende?
- Ble informasjon og klagebehandling ivaretatt på en tilfredsstillende måte?

Kommunestyret i Gjemnes fattet følgende vedtak i møte 15.12.2015 K-sak 92/15:

1. Gjemnes kommunestyre tar forvaltningsrevisjonsrapporten **Innføring av eiendomsskatt i Gjemnes kommune** til etterretning og slutter seg til de anbefalingene som kommer fram i rapportens kapittel 6 under **Samlede vurderinger og anbefalinger**.

2. Kommunestyret ber rådmann om å sørge for at revisjonens anbefalinger i kapittel 6 blir fulgt og påse at dette arbeidet gjennomføres.
3. Kommunestyret ber kommunerevisjonen om å følge opp rapporten og gi skriftlig tilbakemelding til kontrollutvalget innen en periode på 12 – 18 mnd.

Kontrollutvalget skal påse at kommunestyrets vedtak i tilknytning til gjennomførte forvaltningsrevisjoner følges opp. Ved å legge vekt på mulighetene for forbedring og utvikling i oppfølgingen, kan dette bidra til en bedre kvalitet på tjenesten.

Vedlagt følger:

- Revisjonens brev til kontrollutvalget om Oppfølging av anbefalinger git i forvaltningsrevisjonsrapport om innføring av eiendomsskatt i Gjemnes kommune, datert 3.2.2017.

VURDERING

I forvaltningsrevisjonsrapporten ble følgende anbefalinger gitt:

1. Gjemnes kommune bør revidere eiendomsskattevedtektene slik at disse blir i tråd med gjeldende eiendomsskattelov.
2. Sakkyndig ankenemnd bør avklare sitt behov for å få dokumentasjon i forkant av møter. Hvis behov er til stede bør nemnda ta stilling til hvordan dokumentene skal gjøres kjent.
3. Gjemnes kommune bør vurderer om, og i tilfelle hvordan, noe mer detaljert informasjon om eiendomsskatt kan gjøres kjent for innbyggerne. Dette kan for eksempel sikres ved at noe mer informasjon gjøres tilgjengelig på kommunens hjemmeside i perioden når skattelisten ikke ligger ute til offentlig ettersyn.

Oppfølging

I brev av 16.1.2017 til revisjonen, redegjør Gjemnes kommune for den oppfølging kommunen har gjort på bakgrunn av revisjonens anbefalinger. Etter dette har revisjonen gjort en samlet vurdering av kommunens oppfølging i brev av 3.2.2017 til kontrollutvalget.

I sin redegjørelse om oppfølging av forvaltningsrevisjonsrapporten knytter kommunen kommentarer til hvordan hver av de tre anbefalingene er fulgt opp. For nærmere beskrivelse, vises det her til vedlagt brev fra Møre og Romsdal Revisjon IKS.

Revisjonen har i sitt brev til kontrollutvalget vurdert at Gjemnes kommune i sitt brev gir svar på hvordan kommunen har fulgt opp anbefalingene i prosjektet.

Revisjonen skriver i sin tilbakemelding til kontrollutvalget at eiendomsskattevedtakene er under revisjon, og vil bli behandlet av kommunestyret i løpet av vinteren/våren 2017.

Videre skriver revisjonen at de legger til grunn at det avsettes nok tid i sakkyndig ankemned til å gjøre seg kjent med saksdokumentene, slik at en sikrer en forsvarlig saksbehandling. I følge Reglement for Gjemnes kommunestyret så blir saksdokument som skal unntas offentlighet levert ut i møte og samlet inn ved ferdigbehandling av saken. I sitt svar til revisjonen skriver administrasjonen at «Skal praksisen endres må reglementet endres i kommunestyret, og /eller ved at det gis unntak for eiendomsskattesaker i det nylig vedtatte reglementet.

Revisjonen skriver at de har gjennomgått informasjonen om eiendomsskatt på kommunes hjemmesider. Administrasjonen skriver i sin tilbakemelding til revisjonen at kommunen f.o.m. 2016 har lagt ut all nødvendig og detaljert informasjon på sine hjemmesider.

Konklusjon

Sekretariatet anbefaler at kontrollutvalget holder seg orientert om eiendomsskattevedtektene som skal revideres i løpet av vinter vår 2017.

Dersom sakkunnig ankenemd vurderer at det bør gjøres unntak for denne nemda når det gjelder det punktet i kommunestyrets reglement § 2 som sier at saksdokument som skal unntas offentlighet først blir levert ut i møte, da bør nemda selv be om at det blir utredet et slikt unntak og lagt frem for kommunestyret for behandling.

Det er viktig at kommunestyrets reglement følges, og slik reglementet er i dag så skal sakene unntatt offentlighet deles ut i møte. Da er det viktig som revisor skriver, at de legger til grunn at det avsettes nok tid i sakkyndig ankemned til å gjøre seg kjent med saksdokumentene, slik at en sikrer en forsvarlig saksbehandling.

Jane Anita Aspen
daglig leder

MØRE OG ROMSDAL REVISJON IKS

Kontrollutvalget i Gjemnes kommune
v/ Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal
Rådhusplassen 1
6413 Molde

Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal	
Kommunenr: 1557	
Dato: 3 FEB 2017	
Saks og Arkivnr: 1557	Løpnr: 027/17
Arkivkode: 216	Gradering:

Deres referanse:

Vår referanse:
Einar Andersen

Arkivkode:

Sted/dato
Molde, 3.2.2017

Oppfølging av anbefalinger gitt i forvaltningsrevisjonsrapport om innføring av eiendomsskatt i Gjemnes kommune

Revisjonen viser til forvaltningsrevisjonsprosjekt om innføring av eiendomsskatt i Gjemnes kommune. Prosjektet ble gjennomført høsten 2015. Kontrollutvalget i Gjemnes kommune behandlet rapporten i møte 23.11.2015. Gjemnes kommunestyre vedtok i møte 15.12.2015 i sak 92/2015 følgende:

1. Gjemnes kommunestyre tar forvaltningsrevisjonsrapporten *Innføring av eiendomsskatt i Gjemnes kommune* til etterretning og slutter seg til de anbefalingene som kommer fram i rapportens kapittel 6 under Samlede vurderinger og anbefalinger.
2. Kommunestyret ber rådmann om å sørge for at revisjonens anbefalinger i kapittel 6 blir fulgt og påse at dette arbeidet gjennomføres.
3. Kommunestyret ber kommunerevisjonen om å følge opp rapporten og gi skriftlig tilbakemelding til kontrollutvalget innen en periode på 12 – 18 mnd.

I rapporten som er datert 10.10.2015 ble følgende tre anbefalinger gitt:

1. Gjemnes kommune bør revidere eiendomsskattevedtektene slik at disse blir i tråd med gjeldende eiendomsskattelov.
2. Sakkyndig ankenemnd bør avklare sitt behov for å få dokumentasjon i forkant av møter. Hvis behov er til stede bør nemnda ta stilling til hvordan dokumentene skal gjøres kjent.
3. Gjemnes kommune bør vurderer om, og i tilfelle hvordan, noe mer detaljert informasjon om eiendomsskatt kan gjøres kjent for innbyggerne. Dette kan for eksempel sikres ved at noe mer informasjon gjøres tilgjengelig på kommunens hjemmeside i perioden når skattelisten ikke ligger ute til offentlig ettersyn.

Oppfølging av anbefalinger gitt av kommunestyret, status per januar 2017

Revisjonen har innhentet status for oppfølging av rapporten i samsvar med kommunestyrets vedtak. Gjemnes kommune har i brev datert 16.1.2017 gitt oppdatert informasjon og knyttet kommentarer til det arbeid som er utført. Tilbakemeldingen fra Gjemnes kommune følger vedlagt.

Gjemnes kommune redegjør for det arbeid som er gjennomført, og det arbeid som pågår i forhold til oppfølging av de tre anbefalingene som ble gitt i forvaltningsrevisjonsrapporten. Det opplyses at eiendomsskattevedtakene fra 2012 er under revisjon, og disse blir framlagt til kommunestyret i løpet av vinteren/ våren 2017.

MØRE OG ROMSDAL REVISJON IKS

Kommunestyret vedtok 6.9.2016: 1) Reglement for Gjemnes kommunestyret 2) Normal-reglement for folkevalgtes innsynsrett for Gjemnes kommune. Dokumentene omtaler hvordan B-saker skal håndteres i politiske råd og utvalg.

Kommunen redegjør for praksisen for hvordan dokumenter som er unntatt offentlighet skal håndteres i nemnder. Det opplyses at dette vil bli vurdert nærmere i forbindelse med nyrevisjon av vedtektene.

Avslutningsvis opplyses at detaljert informasjon om eiendomsskatt fra og med 2016 har vært tilgjengelig på kommunens hjemmeside.

Revisjonens vurdering

Revisjonen mener at mottatt informasjon gir svar på hvordan kommunen har fulgt opp anbefalinger gitt i prosjektet.

Eiendomsskattevedtakene er under revisjon, og vil bli behandlet av kommunestyret i løpet av vinteren/ våren 2017. Revisjonen har forståelse for at arbeidet gjennomføres over tid.

Revisjonen legger til grunn at det avsettes nok tid i sakkyndig ankenemnd til å gjøre seg kjent med saksdokumenter, slik at en sikrer en forsvarlig saksbehandling.

Revisjonen har gått gjennom informasjon om eiendomsskatt på kommunens nettsider.

Med hilsen

Einar Andersen
Forvaltningsrevisor

Vedlegg:

- Brev fra Gjemnes kommune til Kommunerevisjonsdistrikt 2 Møre og Romsdal, 16.1.2017

Kopi:

- Gjemnes kommune, Batnfjordsøra, 6631 Batnfjordsøra

Gjemnes kommune
Økonomikontoret

Kommunerevisjonsdistriktet
Rådhusplassen 1
6413 MOLDE

Deres ref:

Vår ref
2015/1039-8

Saksbehandler
Per Olav Eide

Dato
16.01.2017

Svar på oppfølging av anbefaling gitt i forvaltningsrevisjonsprosjektet om eiendomsskatt

Vi viser til brev datert 18.11.16.

Det er bedt om å legge fram status på tre anbefalinger:

1. Gjemnes kommune bør revidere eiendomsskattevedtektene slik at disse blir i tråd med gjeldende eiendomsskattelov.
2. Sakkyndig ankenemnd bør avklare sitt behov for å få dokumentasjon i forkant av møter. Hvis behov er til stede bør nemnda ta stilling til hvordan dokumentene skal gjøres kjent.
3. Gjemnes kommune bør vurderer om, og i tilfelle hvordan, noe mer detalj ert informasjon om eiendomsskatt kan gjøres kjent for innbyggerne. Dette kan for eksempel sikres ved at noe mer informasjon gjøres tilgjengelig på kommunens hjemmeside i perioden når skattelisten ikke ligger ute til offentlig ettersyn.

Grunnet ferieavvikling i desember og januar, samt hardt arbeidspress rundt budsjettprosessen 2017/ regnskapet 2016 har vi ikke vært i stand å gi svar før nå.

Vi har følgende kommentarer på de spørsmål som er stilt:

1. Eiendomsskattevedtektene fra 2012 er under revisjon, og blir framlagt til kommunestyret i løpet av vinteren/ våren. De nye eiendomsskattevedtektene er med tilråding fra vedtekter laget av KS, vil gjelde for nemndene f.o.m. 2017.
2. Kommunestyret vedtok nåværende «Reglement for Gjemnes kommunestyre» 6.09.16 og «Normalreglement for folkevalgte innsynsrett for Gjemnes kommune» samme dag.

Det betyr at kommunestyret har vedtatt hvordan B-saker skal håndteres i politiske råd og utvalg. Dette innbefatter også saker i eiendomsskattetakstnemndene.

Postadresse	Besøksadresse	Telefon	Bank
Nordmørsvegen 24, 6631 Batnfjordsøra	Batnfjordsøra	71 29 11 11	3933.05.00097
E-post:	Hjemmeside:	Telefaks	Org.nr
post@gjemnes.kommune.no	www.gjemnes.kommune.no	71 29 11 99	964 981 426

Eiendomsskattekontoret har så langt fulgt tidligere og nåværende reglement ved at eiendomsskattesaker ikke sendes ut til medlemmene i nemndene. Disse deles ut i møtet sammen med annen relevant informasjon og samles inn igjen ved møtets slutt. I nemndene vises også relevant informasjon på skjerm som for eksempel bygningstegninger og kart. Det kan være en tidkrevende prosess å skaffe fram all nødvendig informasjon til en sak.

Sakkyndig nemnd har på sin side ikke bedt om at sakene skal sendes ut. Dette kommer heller ikke fram som et uttrykt behov i forvaltningsrapporten om innføring av eiendomsskatt i kommunen fra 2015. Nåværende praksis har vært gjennomført siden innføringen av eiendomsskatt i 2003 på «verk og bruk».

Slik vi har oppfattet det, er det det sakkyndig ankenemnd som ønsker å endre denne praksisen ved å få tilsendt sakene på forhånd. I forvaltningsrapporten om innføring av eiendomsskatt s. 19 står det:

«

I intervju kom det fram at sakkyndig ankenemnd noen ganger har omfattende saker til behandling. Dette gjelder hovedsakelig klagesaker på eiendomsskatt på næringsbygg. Dokumenter i disse sakene blir utdelt i møte fordi disse inneholder taushetsbelagte opplysninger. Dette gjøres med bakgrunn i Reglement for Gjemnes kommunestyre som i § 2 bestemmer at «...dokumenter som kan unntas for offentlighet etter Lov om offentlighet i forvaltningen eller annen lov. Slike dokumenter leveres ut i møte og blir innsamlet ved ferdigbehandling av saken»..

Hvis sakkyndig ankenemnd mener at slik dokumentasjon skal gjøres kjent for dem i forkant av møtene bør dette vurderes av nemnda. Sak bør utredes og basert på dette bør det avklares hvordan dokumentene skal gjøres kjent for nemnda. Kommunerevisjonen er av den oppfatning at sakkyndig ankenemnd selv må avklare tilgang på taushetsbelagte dokumenter i forkant av møter.

»

Nyvalgt leder i sakkyndig ankenemnd Ketil Sorthe skriver i epost datert 27.10.16:

«

Vi har fått innkalling til møte i sakkyndig ankenemnd mandag 31.10.16 kl.09. Jeg har noen synspunkter på utvalgets arbeidsmetodikk da vi er valgt av kommunestyret. Jeg er i den sammenheng opptatt av demokrati, åpenhet og rettsikkerhet. Sakene som dette utvalg behandler kan jo havne hos domstolene. I den sammenheng ønsker jeg ikke å være gissel for mangelfull saksbehandling. Derfor må utvalget ta en diskusjon om hvordan vi vil ha det. Etter mitt hode må utvalget få tilsendt sakliste med alle dokumenter og innstilling ved møteinnkallelse. Viss det ikke er mulig må det henvises til lovhjemler/lovparagrafer som omhandler dette. Vanlig taushetsplikt gjelder selvfølgelig. Jeg antar saken vi skal behandle dreier seg om det vi kan lese på kommunes postliste som er offentlig. De virker noe merkelig for meg!

»

Saken har også vært drøftet i ankenemnda etter at nyvalgt leder tiltrådte. I møtet orienterte også rådmannen hvordan retningslinjene skal følges og hvordan de skal håndteres. Rådmannen er tydelig på at kommunestyrets reglement skal følges.

Skal praksisen endres må reglementet endres i kommunestyret, og/ eller ved at det gis unntak for eiendomskattesaker i det nylig vedtatte reglementet.

Gjemnes kommune skriver ut 3 typer eiendomsskatt:

- **Boliger og fritidseiendommer:** Hvis klagen omhandler personlige forhold etc. skal de være unntatt.
- **Næringseiendommer:** Her er det relativt stort behov for å unnta ved klage pga. bedriftsinterne/ taushetsbelagte opplysninger.
- **Verk og bruk:** Her er det relativt stort behov for å unnta ved klage pga. bedriftsinterne/ taushetsbelagte opplysninger.

Saker unntatt offentlighet og lukking av møter er behandlet i flere lovverk. Hjemmel for å lukke møter i nemndene for eiendomskattesaker er kommuneloven § 31 nr. 5.:

“Et folkevalgt organ kan vedta å lukke et møte når hensynet til tungtveiende offentlige interesser tilsier det, og det vil komme fram opplysninger i møtet som kunne ha vært unntatt offentlig innsyn etter lov 19. mai 2006 nr. 16 (offentleglova) dersom de hadde stått i et dokument.”

Videre:

I Ligningslovens § 3-13 står det bl.a.:

“ Enhver som har eller har hatt verv, stilling eller oppdrag knyttet til ligningsforvaltningen, skal hindre at uvedkommende får adgang eller kjennskap til det han i sitt arbeid har fått vite om noens formues- eller inntektsforhold eller andre økonomiske, bedriftsmessige eller personlige forhold. Den som tiltrer verv, stilling eller oppdrag skal avgi skriftlig erklæring om at han kjenner og vil overholde taushetsplikten.”

I Offentlighetslovens § 13 står det bl.a.:

“Opplysninger som er underlagde teieplikt i lov eller i medhald av lov, er unnatekne frå innsyn.”

I Eiendomsskatteloven § 29 står det bl.a.

“ Forvaltningslova gjeld for førehaving av eignedomsskattesaker med dei særskilde reglane som er gitt i denne lova. Reglane i likningslova § 3-13 om teieplikt gjeld på tilsvarende måte for tenestemenn og nemndmedlemmer som er med på å skriva ut eignedomsskatt i staden for reglane om teieplikt i forvaltningslova.”

I Skattebetalingslovens § 3-2 om taushetsplikt står det bl.a.:

“De regler om taushetsplikt som gjelder ved fastsetting av de enkelte skatte- og avgiftskrav, gjelder ved innkreving av slike krav tilsvarende for enhver som har verv, stilling eller oppdrag knyttet til denne loven.”

Konklusjon:

Nemndsmøter om eiendomsskattesaker (saker om enkelteierendommer) vil så å si alltid omhandle opplysninger som er taushetsbelagt etter ligningsloven § 3-13 og dermed unntatt offentlighet etter offentlighetsloven § 13. Eiendomsskatteloven og Skattebetalingsloven har også bestemmelser om dette.

Nemndas drøftinger av hvordan en takst skal fastsettes ol, er av intern karakter, slik at heller ikke parten har noen rett til å være tilstede selv om taushetsplikten ikke gjelder overfor ham.

Det er derfor fast praksis i kommunen å lukke denne type møter. Det å overvære nemndas drøftinger har du altså ingen rett til, selv om du er part som klager. Dette gjelder selvfølgelig også for publikum.

Når lovverket er såpass strengt med hensyn til å lukke møte, behandle saker i nemnder osv., så ville det være feil at saker kan sendes ut som et ordinært utvalg gjennom «synking av saker til pc» til medlemmer, og som kommunen gjør i dag. Likeså vil det å sende saker unntatt offentlighet som brev i posten med den risiko dette er, være feil. Av praktiske årsaker kan også det å skaffe tilveie og sende ut all nødvendig informasjon i en sak være en tidkrevende prosess.

Imidlertid vurderes dette nærmere i forbindelse med nyrevisjon av vedtektene.

3. Kommunen har f.o.m. 2016 lagt ut all nødvendig og detaljerte informasjon på sine hjemmesider merket «Eiendomsskatt» følgende:

- Fritaksprotokoll pr. gnr/bnr.
- Klagebehandling og betaling
- Ofte stilte spørsmål
- Sjablonger for boliger/ fritidsboliger
- Sjablonger for næring
- Takstprotokoll
- Takstprotokoll 2016 boliger/ fritidsboliger
- Takstprotokoll 2016 for næring
- Takstprotokoll 2016 for verk og bruk

Denne informasjonen ligger nå ute hele året på hjemmesiden.

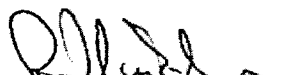
I tillegg sendes det ut skatteseddel for hvert skatteår til skatteyteren, og med beskrivelse av klagebehandling. Utlegg av eiendomsskatt legges også ut i media og hjemmesiden til kommunen. Dette er også beskrevet i forvaltningsrapporten.

Antall klager årlig på utskrevet eiendomsskatt ligger nå på ca. 10 saker. En sak ble lagt fram til sakkyndig ankenemnd i 2016.

Med hilsen

Birgit Eliassen
Rådmann

Per Olav Eide
Økonomisjef

Vedlegg: K-sak 42/16 av 06.09.16 om «Reglement for Gjemnes kommunestyre»
K-sak 44/16 av 06.09.16 om «Normalreglement for folkevalgte innsynsrett»

Normalreglement for folkevalgtes innsynsrett for Gjemnes kommune

Kommunestyrets og andre folkevalgte organers rett til innsyn i saksdokumenter

1.1

Kommunestyret har, som overordnet organ for hele den kommunale forvaltning, rett til innsyn i alle kommunale saksdokumenter med de presiseringer som følger av reglene nedenfor.

1.2

Formannskapet, faste utvalg og andre folkevalgte organ har rett til innsyn i saksdokumenter som omfatter de deler av kommunens virksomhet som ligger innenfor organets virkeområde. Dessuten kan disse organene kreve innsyn i dokumenter innenfor andre virksomhetsområder når dokumentene er nødvendige for vedkommende organs behandling av en konkret sak.

2. Vedtak om innsyn

2.1

Ethvert medlem og varamedlem av folkevalgt organ har rett til innsyn i dokumentene i saker som behandles i vedkommende organ.

2.2

Minst tre medlemmer i kommunestyret kan kreve innsyn i alle kommunale saksdokumenter når tidspunktet for innsyn er inntrådt, jf. pkt. 3. Ordføreren har en selvstendig rett til innsyn i alle saksdokumenter på tilsvarende grunnlag.

2.3

Formannskapet, faste utvalg og andre folkevalgte organ kan vedta innsyn for sin bruk i andre organ saksdokumenter når minst 1/3 av medlemmene stemmer for det.

§ 19. Møtebok. Møtets slutt

Kommunestyret fører møteprotokoll for møtene sine.

I møteprotokollen føres inn for hvert møte møtested og møtetid, innkallingen (innkallingsdag og –måte), navn på medlemmene som møter og navn på medlemmene som ikke møter og navn på varamedlemmene som møter i deres sted. Trer noen fra eller trer noen til under forhandlingene føres dette slik at møteprotokollen sammen med medlemsfortegnelsen viser hvem som har tatt del i behandlingen av hver sak.

For øvrig protokolleres det som må til for å vise gangen i forhandlingene og at vedtakene gjøres etter rett fremgangsmåte.

Sakene protokolleres i rekkefølge for kalenderåret, og slik at en kan se hva saken gjelder. Under hver sak protokolleres de forslag som blir satt fram, bortsett fra de realitetsforslag som det etter § 7 siste avsnitt, og § 17 ikke stemmes over. Alle framsatte forslag protokolleres. Dersom framsatt forslag trekkes før voteringen, føres det i protokollen at forslaget er trukket.

Møtelederen – eller kommunestyret i tilfelle protest blir reist mot møtelederens bestemmelse – avgjør om noen protokolltilførsel skal tillates.

Møtelederen og minst to andre medlemmer av kommunestyret underskriver møteprotokollen. Etter møtet tas utskrift av protokollen.

Et eksemplar av utskriften sendes på mail til alle medlemmer og varamedlemmer som var tilstede i møtet, og til de medlemmene som hadde forfall.

Møteprotokollen kunngjøres på kommunens nettsider. Møteprotokollen legges til godkjenning i påfølgende kommunestyremøte innkalling.

§ 17.a. Forespørsler (interpellasjoner)

Utenfor de saker som er ført opp i innkallingen til møtet, kan hvert medlem av kommunestyret i medhold av Kommune-lovens § 34 nr. 2 rette forespørsel til ordføreren i form av interpellasjon etter følgende regler:

- a) Interpellasjonen må være innlevert skriftlig til ordføreren minst to dager før kommunestyremøtet, og skal gjøres tilgjengelig for kommunestyrets medlemmer ved utleggelse på servicekontoret og sendt til medlemmene på e-post.
- b) Interpellasjonen behandles ved møtets slutt, og etter at de øvrige sakene i det oppsatte møtekartet er ferdig behandlet. Den som har meldt interpellasjonen, har adgang til å framlegge en muntlig begrunnelse. I tilfelle settes begrenset taletid.
- c) Ordføreren besvarer interpellasjonen.
- d) Ved eventuelt ordskifte i forbindelse med interpellasjonen kan interpellanten, gruppeførerne for de politiske partiene i kommunestyret, og eventuelt rådmannen ha ordet to ganger. For øvrig skal ingen ha ordet mer enn en gang.
- e) Eventuelle forslag som måtte bli framsatt i forbindelse med interpellasjonen, kan ikke avgjøres i møtet, dersom ordføreren eller 1/3 av de frammøtte representanter motsetter seg det.

§ 17. b. Spørsmål – "Spørretime"

I tillegg til forespørsel, interpellasjon, er det anledning til å stille spørsmål til ordføreren. Dette gjøres under kommunestyrets "spørretime" som skal avholdes ved møtets begynnelse. Spørsmål må være levert inn skriftlig til ordføreren senest dagen før møtet.

- a) Spørteren retter selv spørsmålet muntlig til ordføreren, og kan få adgang til å grunngi dette. I tilfelle settes begrenset taletid.
- b) Svaret gis muntlig av ordføreren, eller rådmann, hvis ordfører ber om det.
- c) Etter at svar er avgitt, har spørteren adgang til å stille et tilleggsspørsmål, som må ha sammenheng med det opprinnelige spørsmålet.
- d) Det er ikke debatt i forbindelse med spørsmål/spørretimen, og det er ikke adgang til å fremsette forslag.

§ 18. Orden i salen og bygningen

Møtelederen skal sørge for å opprettholde god orden i møtesalen og i bygningen ellers. Han skal sørge for at talerne ikke avbrytes eller forstyrres fra noen kant. Dersom tilhørerne forstyrrer forhandlingene, ved meningsytring eller på annen måte, kan møtelederen vise ut enten alle eller noen tilhørere. Det samme gjelder når de elles oppfører seg i strid med god orden.

§ 14. Saken tas opp til avstemming

Når ordskiftet er ferdig, sier møtelederen fra om at saken tas opp til avstemming.

Fra da og til den er avgjort ved avstemming, skal det ikke være ordskifte om saken eller settes fram nytt forslag. Heller ikke er det høve til å ta opp noen annen sak i denne tida.

Rett til å stemme har bare de som er med i kommunestyret og som er i salen på det

tidspunkt saken tas opp til avstemming. Representantene kan ikke forlate salen før avstemmingen er ferdig, og de plikter å stemme. Ved valg og ansettelses saker er det adgang til å stemme blankt.

Er saken delt opp eller det skal stemmes over flere forslag, setter møtelederen fram forslag om rekkefølgen av stemmegivningene. Blir det ordskifte om dette, skal møtelederen nøye se til at talerne holder seg til avstemmingsspørsmålet.

§ 15. Prøveavstemming

Før endelig avstemming i en sak, kan forsamlingen holde prøveavstemming, som ikke er bindende. Er den innstilling eller det forslag som det skal stemmes over delt i flere poster eller paragrafer, bør det i alminnelighet stemmes over hver enkelt post eller paragraf, og så – med eller uten prøveavstemming – stemmes over hele innstillingen eller hele forslaget.

§ 16. Stemmemåten

Avstemming skal gjøres på en av disse måtene:

a) Stilltiende godkjenning, når ingen uttaler seg mot et forslag som møtelederen setter fram med spørsmål om noen har noe å uttale mot det.

b) At møtelederen ber de som er imot et forslag, reise seg eller rekke opp hånden. Når møtelederen bestemmer det, eller ett medlem krever det, skal det holdes kontraprøve, slik at de som er for forslaget reiser seg eller rekker opp hånden.

c) Navneopprop, ja eller nei til svar, når møtelederen roper opp navnene til de som møter. Det skal bestemmes ved loddtrekning hvilket navn oppropet skal begynne med, og det fortsetter så i alfabetisk orden. Et medlem, som møtelederen nevner opp, kontrollerer stemmegivningen ved å merke av på medlemslista.

Navneopprop skal benyttes når møtelederen bestemmer det, eller når en av møtedeltakerne krever det og får tilslutning av minst 1/5 av forsamlingen.

Navneopprop skal også benyttes når møtelederen eller 1/5 av forsamlingen mener at utfallet av en stemmegivning etter punkt b (med kontraprøve) ikke med sikkerhet kan fastslås. Stemmegivning over om det skal være navneopprop, skjer – uten forutgående ordskifte – på den måten som er nevnt under b.

d) Ved skriftlig avstemming. Skriftlig avstemming kan bare brukes ved valg eller ved ansettelses saker. Skriftlig avstemming skal brukes når ett av medlemmene krever det. To medlemmer som møtelederen oppnevner til det, teller opp stemmene. I ansettelsessaker skal møteleder signere sin stemmeseddel, da møteleder sin stemme er utslagsgivende ved stemmelikhet. Ved stemmelikhet i valgsaker avgjøres valget ved loddtrekning.

Bryter noen reglementets ordensbestemmelser, skal møtelederen advare vedkommende, om nødvendig to ganger. Retter vedkommende seg fortsatt ikke etter reglementet, kan møtelederen frata vedkommende ordet, eller la kommunestyret avgjøre om vedkommende skal stenges ute for resten av møtet.

Replikkordskifte

Det gis adgang til et replikkordskifte etter et innlegg. Replikk med svarreplikk begrenses hver til 30 sekunder. Det er ikke anledning til å ta replikk på replikkene. Hver representant har adgang til kun en replikk i hver sak.

§ 11. Møtelederens stilling under ordskiftet

Møtelederen må ikke avbryte noen som har ordet, med mindre det skjer for å opprettholde de bestemmelser som er gitt i reglementet eller for å rette misforståelser fra talerens side. Vil møtelederen være med i ordskiftet med mer enn den utredningen som er nevnt i § 9, første avsnitt, og det ikke er bare ganske kort innlegg, skal han gi fra seg møteledelsen til en annen, jfr. § 5, første avsnitt.

§ 12. Taletid og avslutning av ordskiftet

Før eller etter at ordskiftet har begynt i en sak kan kommunestyret vedta at taletiden skal avgrenses til et bestemt antall minutter for hvert innlegg. Fra dette kan det gjøres unntak for ordføreren, leder for hver partigruppe innen forsamlingen, og for dem som for anledningen er valgt som leder for andre grupper innen forsamlingen, når det er sagt fra om slikt valg til møtelederen før ordskiftet begynner.

Finner kommunestyret at en slik sak er drøftet ferdig, kan det vedta å slutte ordskiftet om saken.

Ved behandling av forslag om begrenset taletid eller om å avslutte ordskiftet, er det bare adgang til å få ordet for eller mot forslaget. Representanten kan få ordet en gang i maksimalt to minutter.

§ 13. Forslag

Forslag kan ikke legges fram av andre enn kommunestyrets medlemmer med mindre særlig lovbestemmelse gir også andre rett til å sette fram forslag.

Forslaget skal sendes på e-post til servicekontoret og ordføreren. Dette kan også gjøres før møtet. Dersom e-post ikke er mulig, skal forslaget leveres inn skriftlig til møtelederen etter at det er fremmet muntlig.

Dersom representanten ønsker at forslaget skal kopieres og deles ut på møtet, må det sendes servicekontoret på e-post i god tid før møtet.

Dersom det fremmes forslag om å utsette realitetsbehandlingen av en sak, avbrytes ordskiftet og utsettelsesforslaget tas opp. Videre ordskifte skal begrenses til utsettelsesforslaget, før voteringen.

Forslag som har en økonomisk konsekvens skal også angi dekning jfr. KommuneLOVEN § 47, nr. 3.

Skriftlige forslag skal undertegnes av forslagsstilleren. Møtelederen refererer forslaget.

Nye forslag kan ikke fremmes etter at strek er satt. Det presiseres at den som er inntegnet på talerlisten når strek settes, får anledning til å fremsette forslag.

§ 6. Møtets åpning

Til den tid som er fastsatt, roper møtelederen opp de som er med i kommunestyret og de varamedlemmene som skal være til stede for de som ikke møter. Er det lovmessige minste antall til stede, erklærer han møtet satt, og tilhørerne (publikum) får adgang til tilhørerplassene, dersom forhandlingene ikke skal føres for stengte dører, jfr. § 5 annet avsnitt. Fra nå av og til møtets slutt kan ingen av de som er med i kommunestyret forlate salen for kortere eller lengre tid uten å på forhånd melde fra til møtelederen. Medlemmer eller varamedlemmer som møter etter oppropet, skal melde seg til møtelederen før de tar sete.

§ 7. Rekkefølgen for behandling av sakene. Sak som er tatt opp til behandling Sak som ikke er nevnt i innkallingen

Blir det under oppropet reist tvil om noe forfall, skal forfallet behandles først. Deretter skal kommunestyret behandle de sakene som er nevnt i innkallingen, og i den rekkefølge de har der. Forespørsler skal allikevel alltid komme etter de andre sakene, uten hensyn til nummerorden i innkallingen. Kommunestyret kan gjøre vedtak om en annen rekkefølge. Er en sak tatt opp til behandling, kan møtet ikke avsluttes før saken er avgjort ved avstemming. En sak som ikke er nevnt i innkallingen til kommunestyret, kan ikke tas opp til realitetsavgjørelse dersom enten møtelederen eller 1/3 av forsamlingen setter seg i mot at den avgjøres.

§ 8. Inhabilitet

Etter lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven), lov-1967-02-10 § 8 har medlemmene av et organ plikt til å vurdere sin egen habilitet og til å si fra i god tid om forhold som kan gjøre dem inhabile. Den som etter forvaltningslovens kapittel 2 eller KommuneLOvens § 40 nr. 3 er inhabil i en sak eller som etter nr. 4 i samme paragraf blir fritatt, tar ikke del i behandlingen av vedkommende sak, ei heller i behandling av habilitetsspørsmålet. Alle habilitetsspørsmål behandles samlet.

§ 9. Møtelederens redegjørelse for saken. Talerne rekkefølge

Møtelederen skal lese opp den betegnelse saken har fått på innkallingen. Møtelederen gjengir, dersom dette er nødvendig, det forslag eller den uttalelse som administrasjonssjefen måtte ha gitt, om denne ikke er sendt medlemmene før møtet. Er det gitt innstilling i saken, leser møtelederen opp forslaget til vedtak etter denne, og gjør oppmerksom på mulig dissens hos de som har gitt innstillingen. Møtelederen sier fra om dokumenter som evt. er kommet inn etter at innstillingen var lagt fram. Møtelederen redegjør for saken så langt det anses påkrevd, eller ber rådmannen om redegjørelse.

Møtelederen spør om noen vil ha ordet i saken. Talerne får ordet i den rekkefølge de ber om det. Ber flere om ordet samtidig, avgjør møtelederen rekkefølgen mellom dem.

§ 10. Når medlemmene tar del i ordskiftet

Taleren skal rette sine ord til møtelederen, ikke forsamlingen. Han/hun skal holde seg nøye til saken eller til den del av saken som ordskiftet gjelder. Møtelederen skal se til at det blir gjort. Det må ikke sies noe som krenker forsamlingen, noen av medlemmene eller andre. Heller ikke er det lov å lage ståk eller uro som uttrykk for at en liker eller ikke liker noe.

§ 3. Forfall. Varamedlemmer

Dersom et medlem ikke kan møte i kommunestyret på grunn av lovlig forfall, skal vedkommende uten opphold melde dette til servicekontoret og ordfører og oppgi forfallsgrunnen. Servicekontoret kaller straks inn varamedlem etter reglene i Kommunelovens § 16 nr. 1 og melder videre om dette uten opphold til ordføreren. Det samme gjøres når det er kjent at noen må fratre som inhabil, jfr. møtereglementets § 8, i sak som skal behandles i møtet. Etter Forvaltningslovens § 8 tredje avsnitt har medlemmene av et organ plikt til å vurdere sin egen habilitet og til i god tid si fra om forhold som kan gjøre dem inhabile.

Må noen på grunn av lovlig forfall forlate møtet under forhandlingene, melder vedkommende straks fra til møtelederen. Varamedlem som er til stede, eller som om mulig er innkalt, trer inn i stedet for vedkommende.

Har et varamedlem lovlig tatt sete i forsamlingen, og det medlemmet varamedlemmet møter for, eller et varamedlem med høyere nummerorden deretter innfinner seg, tar det sittende varamedlemmet del i møtet inntil saken som var påbegynt da vedkommende innfant seg, er behandlet ferdig.

§ 4. Hvilke andre enn kommunestyret tar del i møtet? Kommunale tjenestemenn

Rådmannen tar del i møtet med møte- og talerett i medhold av Kommunelovens § 23 nr. 3. I den utstrekning rådmannen finner det hensiktsmessig, deltar andre kommunale tjenestemenn. Andre kan ta del når særskilt lovbestemmelse gir dem rett til det, og da med de rettigheter og plikter vedkommende lov gir dem.

Formannskapssekretæren tar del. Likeså andre kommunale tjenestemenn og særlig sakkyndige når rådmannen kaller dem inn. Disse kan gi opplysninger og utgreiinger, men har for øvrig ikke høve til å ta del i forhandlingene, med mindre rådmannen ber de uttale seg på rådmannens vegne.

§ 5. Møteleder. Åpne eller lukkede dører. Taushetsplikt

Ordføreren eller varaordføreren leder møtet. Dersom begge disse har forfall velges en særskilt møteleder (setteordfører) ved flertallsvalg (Kommuneloven § 32 nr. 4).

Kommunestyret kan, etter Kommunelovens § 31 og Offentlighetslovens § 13, gjøre vedtak om at en enkelt sak behandles for lukkede dører. Forhandlingene om dette foregår for lukkede dører, hvis møtelederen krever det eller kommunestyret vedtar det. Vedtaket om lukking av møtet, skjer for åpne dører.

Når en sak behandles for lukkede dører etter disse lover, plikter de folkevalgte å bevare taushet om opplysninger som etter lov er underlagt taushetsplikt.

Taushetsplikten varer inntil annet måtte bli bestemt, eller inntil de hensyn til kommunen eller andre som har bevirket vedtaket om forhandlinger for stengte dører, er falt bort. Er også andre til stede under forhandlingene om slik sak, krever møtelederen taushetsløfte av dem.

REGLEMENT GJEMNES KOMMUNESTYRE

§ 1 Forberedelse av saker for kommunestyret

I medhold av KommuneLOvens § 23, pkt. 2, skal rådmannen påse at de saker som legges fram for kommunestyret, er utredet på en forsvarlig måte og i samsvar med de regler som lov, reglementer og andre bestemmelser gir. Rådmannen skal sørge for at administrasjonen drives i samsvar med lover, forskrifter og overordnede instruksjoner, og at den er gjenstand for betryggende kontroll.

I henhold til kommuneLOvens § 8, nr. 3 behandler formannskapet forslag til vedtak i saker om økonomiplan, årsbudsjett og skattevedtak, og når lov ellers krever det. Det samme gjelder i saker med økonomiske virkninger i forhold til budsjett. Hva kommunestyret delegerer til formannskapet utover dette fremgår av kommunens delegasjonsreglement. Alle saker som skal behandles i kommunestyret, med unntak av saker fra kontrollutvalget, skal som hovedregel først fremmes for formannskapet som vedtar innstilling i saken. I tvilstilfelle avgjør ordfører dette.

Ordføreren sørger for at saksdokumentene mangfoldiggjøres og sendes kommunestyrets medlemmer og varamedlemmer, rådmannen, kommunerevisjonen og kontrollutvalgets leder samtidig med innkallingen (jfr. § 2 nedenfor).

§ 2. Innkalling til møte. Dokumentutlegging

Kommunestyret holder møte når det selv bestemmer det, når ordføreren finner det påkrevd eller minst 1/3 av medlemmene krever det.

Ordføreren kaller kommunestyret sammen til møte.

Innkallingen skal inneholde opplysninger om tid og sted for møtet, spesifisert oppgave over de saker som skal behandles. Innkallingen sendes på e-post til kommunestyremedlemmene og 1. varamedlem. Innkallingen skal kunngjøres på kommunens nettsider 8 dager før møtet. Innkallingsdagen er medregnet, derimot ikke møtedagen – når ikke annet følger av lov eller forskrift.

Samtidig med innkallingen legges alle sakens dokumenter – i original eller kopier – ut til ettersyn på kommunehuset

Dette gjelder likevel ikke dokumenter som skal unntas for offentlighet etter Lov om offentlighet i forvaltningen eller annen lov. Slike dokumenter leveres ut i møtet og blir innsamlet ved ferdigbehandling av saken. Folkevalgte sin innsynsrett er regulert i innsynsreglementet.

3. Tidspunkt for rett til innsyn

3.1

Retten til innsyn inntreffer når saken er fremlagt/utsendt til politisk behandling. Med saksfremstillingen skal følge en oversikt over alle dokumentene som er innsendt, innhentet eller utarbeidet i tilknytning til saken, med unntak av interne arbeidsdokumenter for administrasjonen.

3.2

For saker som avgjøres i administrasjonen gjelder retten til innsyn fortsatt fra det tidspunkt saken er ferdigbehandlet.

4. Særregler for innsyn i taushetsbelagte opplysninger m.m.

4.1

I utgangspunktet omfatter ikke folkevalgtes rett til innsyn taushetsbelagte opplysninger. Kommunestyret og andre folkevalgte organ kan imidlertid ved flertallsvedtak kreve innsyn i taushetsbelagte opplysninger når det er et klart behov for dette ved behandling av en konkret sak i vedkommende organ, jf. forvaltningsloven § 13 b nr. 2 og 4.

4.2

Folkevalgte plikter å bevare taushet om dokumenter de får innsyn i når disse er underlagt taushetsplikt etter lov.

Når en sak behandles for lukkede dører etter kommuneloven § 31, plikter de folkevalgte å bevare taushet om opplysninger som etter lov er underlagt taushetsplikt.

Medlemmer av folkevalgte organ skal undertegne taushetserklæring når de får innsyn i taushetsbelagte opplysninger.

5. Fremgangsmåten ved krav om innsyn - forholdet til administrasjonen

5.1

Henvendelser om innsyn i saksdokumenter skal behandles straks. Slike henvendelser til administrasjonen skal skje tjenestevei. Dette innebærer skriftlig henvendelse til servicekontoret med kopi til ordfører.

5.2

Forespørsler til administrasjonen om saker som er under behandling, bør besvares positivt med en kort redegjørelse for behandlingsmåte, tidsplan o.l.

GJEMNES KOMMUNE

Kontrollutvalget

Saksmappe: 2017-1557/01
Arkiv: 216
Saksbehandler: Jane Anita Aspen
Dato: 8.1.2017

Saksframlegg

Utvalgssaksnr	Utvalg	Møtedato
PS 04/17	Kontrollutvalget	16.2.2017

REVISJONENS RAPPORT TIL KONTROLLUTVALGET FOR 2. HALVÅR 2016

Sekretariatets innstilling

Kontrollutvalget tar revisjonens rapport til kontrollutvalget for 2. halvår 2016 til orientering.

Kontrollutvalget ber om at revisjonen ved neste halvårsrapport rapporterer status fra revisjonen på revisjons- og risikoområder i revisjonsplanen.

Saksopplysninger

Kommunelovens § 77 nr. 4 og Forskrift for kontrollutvalg §§ 6 og 9 omhandler kontrollutvalgets tilsynsansvar overfor revisjonen.

I henhold til kommunelovens § 77 nr. 4, skal kontrollutvalget påse at kommunens årsregnskap blir revidert på en betryggende måte, herunder holde seg løpende orientert om revisjonsarbeidet og påse at det foregår i samsvar med de bestemmelser som følger av lov og forskrift. Dette kan bl.a. skje ved at revisor rapporterer om sitt arbeid til kontrollutvalget.

Vedlagt saken følger:

- Revisjonsrapport 2. halvår 2017, datert 6.2.2017

VURDERING

I revisjonsplanen er det lagt opp til en rapportering til kontrollutvalget to ganger pr. år på det arbeidet som er utført. Grunnlaget for rapporteringen er revisjonsplan for revisjonsåret 2016, behandlet i kontrollutvalgets møte 14. september 2016, sak 26/16.

Regnskapsrevisjon

Det fremgår ikke av rapporten hva som er gjort av regnskapsrevisjon i perioden.

Revisor konkluderer følgende i sin rapport:

«De kontroller som er gjennomført hittil, tilsier at på regnskapsføringen i Gjemnes kommune er tilfredsstillende. De merknader revisjonen har hatt til regnskapsføringen har blitt fortløpende rapportert og blitt rettet av økonomiavdelingen. Hovedtyngden av regnskapsrevisjon vil gjennomføres første kvartal 2017»

Forvaltningsrevisjon

Kommunerevisjonen har i 2016 utarbeidd overordna analyse og plan for forvaltningsrevisjon for de ni kommunene i revisjonsdistriktet. Planen ble behandlet av kontrollutvalget og kommunestyret i Gjemnes høsten 2016.

Selskapskontroll

Det er i perioden ikke utført noen form for selskapskontroll i Gjemnes kommune. Dette er i samsvar med plan.

Misligheter

Det er ikke avdekket misligheter i rapporteringsperioden.

Revisjonsenheten

Møre og Romsdal Revisjon IKS ble etablert ved vedtak i representantskapet 14.11.2016, med virksomhetsoverdragelse fra 1.2.2017.

En stilling har vært holdt vakant i påvente av etablering av nytt selskap. Konsekvensen har vært merarbeid for de tilsette, og at noen oppgaver har blitt utsatt, skriv revisjonen i sin rapport.

Høsten 2016 ble det gjennomført kvalitetskontroll med revisjonsenheten fra Norges kommunerevisorforbund. Både når det gjeld regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon viste rapporten fra kontrollen «Godkjent med merknad».

Revisjonen skriver i sitt brev om kvalitetskontrollen at de har sett i verk forbedringstiltak på områdene de fikk merknad til.

Revisjonsrapport andre halvår 2016 konkluderer med at revisjonsenheten drives i hovedsak i henhold til planen som er lagt for virksomheten. På grunn av utsatt etablering av Møre og Romsdal Revisjon IKS er det gjort noen tilpasninger.

OPPSUMERING

Sekretær er bekymret for at det kan se ut til at kommunen har hatt minimalt med revisjonstjenester 2. halvår 2016. Revisjonen skriver at hovedtyngden av regnskapsrevisjon vil bli gjennomført først kvartal 2017. I et normalt revisjonsår så skulle hovedtyngden av regnskapsrevisjon vært avsluttet før årsskiftet, for da starter arbeidet årsavslutningen.

Sekretariatet vurderer at når det gjeld regnskapsrevisjon så er det også i tidligere halvårsrapporter i liten grad blitt rapportert i forhold til revisjonsplanen som har blitt fremlagt for kontrollutvalget. Sekretær vil anbefale at kontrollutvalget for fremtiden ber om at revisjonen rapporterer i forhold til de revisjons- og risikoområdene som er utpekt i revisjonsplanen. Det betyr status for avdekte feil og svakheter, om området er tilfredsstillende, en status for hvor langt revisjonen er kommet i arbeidet knyttet til de enkelte revisjonsområdene i planen. En bør også forvente en statusrapport på de prioriteringer som er gjort innenfor regnskapsrevisjon og en vurdering av internkontroll og det som der er avdekt. Dette vil gi kontrollutvalget et bedre grunnlag for å vurdere sine kontrollhandlinger. En mer detaljert rapportering kan gjøre at det vil være hensiktsmessig å gi noe av rapporteringen muntlig, og det kan også føre til at kontrollutvalget må få noe av rapporteringen i lukket møte eller som et dokument unntatt offentlighet. Det er naturlig at form og innhold på rapportering er et tema som må drøftes i forbindelse med utarbeidelse av ny oppdragsavtale mellom kontrollutvalget og det nye revisjonsselskapet.

Jane Anita Aspen
daglig leder

MØRE OG ROMSDAL REVISJON IKS

Kontrollutvalget for Gjemnes kommune
v/ Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal
Rådhusplassen 1
6413 MOLDE

Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal	
Kommunennr: 1557	
Dato: 6 FEB 2017	
Saks og Arkivnr: 216/1557	Løpenr: 036/17
Arkivkode: 216	Gradering:

Deres referanse:

Vår referanse:
Einar Andersen

Arkivkode:
R 29/16

Sted/dato
Molde, 6. februar 2017

Revisjonsrapport andre halvår 2016 – Gjemnes kommune

Revisjonen rapporterer til kontrollutvalget om status per 30. juni og 31. desember. Utvalget orienteres på et overordnet nivå om resultatet og status av utført revisjon. Det rapporteres i forhold til vedtatte planer for regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon, selskapskontroll, videre omtales misligheter og status og planer for revisjonsenheten. I tillegg til planene vises det til rammene for revisjonen som ligger i engasjementsavtalen og uavhengighetserklæring.

De siste årene har det pågått et arbeid med å slå sammen Kommunerevisjonsdistrikt 2 Møre og Romsdal (KOMREV2) med fylkesrevisjonen og Distriktsrevisjon Nordmøre IKS. Dette arbeidet har krevd mer arbeid og tatt lengre tid enn forventet. KOMREV2 har vært ansvarlig for revisjon av Gjemnes kommune fram til Møre og Romsdal Revisjon IKS (MRR IKS) overtok oppdraget 1.2.2017. I forbindelse med planlegging av overgang til nytt selskap er det foretatt noen justeringer av hvilke personer som skal arbeide med regnskapsrevisjon i de ulike kommunene. Dette i samsvar med forutsetninger i det nye selskapet.

Selskapet har andre halvår 2016 vært bemannet med tre regnskapsrevisorer og to forvaltningsrevisorer. I tillegg er det avtalt at regnskapsrevisorer fra de andre enhetene som skal inngå i MRR IKS, skal bistå.

Regnskapsrevisjon

Planleggingen av revisjonen av regnskapet for 2016 er gjennomført og ble lagt fram for kontrollutvalget til orientering i møte 14.9.2016 (sak 26/16), med forbehold om endringer som følge av etablering av MRR IKS.

Møte med rådmann inngår normalt som del av planlegging av revisjonsåret. Møtet som var planlagt avholdt høsten 2016, ble utsatt, fordi det var ønskelig å vente til nytt selskap var etablert. Da dette har tatt lengre tid enn planlagt, ble møtet gjennomført i januar 2017. Det ble også gjennomført et møte med ordfører samme dag.

Regnskapsrevisjon prioriterer valg av revisjonshandlinger ut i fra kjennskap til kommunen, risikovurderinger som er gjort, og moment tatt inn i revisjonsplan 2016. Mye av regnskapsrevisjonen herunder kontroller og oppfølging i forhold til risiko for feil gjennomføres nå i perioden januar til april 2017.

Attestasjonsoppgaver som kommer inn, blir utført fortløpende.

Det er ikke skrevet nummerert brev til kontrollutvalget i perioden.

Det er ikke avdekt vesentlige feil i halvåret.

- ✓ Konklusjon: De kontroller som er gjennomført hittil, tilsier at regnskapsføringen i Gjemnes kommune er tilfredsstillende. De merknader revisjonen har hatt til regnskapsføringen har blitt fortløpende rapportert og rettet av økonomiavdelingen. Hovedtyngden av regnskapsrevisjon vil gjennomføres første kvartal 2017.

Forvaltningsrevisjon

Kontrollutvalget bestilte i møte 23.11.2015 overordna analyse og plan for forvaltningsrevisjon for 2016 til 2019. Kommunerevisjonen har i 2016 utarbeidet overordna analyse og plan for forvaltningsrevisjon for de ni kommunene i kommunerevisjonsdistriktet. Dette arbeidet har hatt prioritet i 2016. Kontrollutvalget behandlet plan for forvaltningsrevisjon i møte 14.9.2016 (sak 23/2016), og Gjemnes kommunestyre vedtok planen i møte 25.10.2016 (sak 55/2016).

- ✓ Konklusjon: Revisjonen er utført i henhold til plan.

Selskapskontroll

Kontrollutvalget bestilte i møte 23.11.2015 overordnet analyse og plan for selskapskontroll for 2016 til 2019. Kontrollutvalget behandlet plan for selskapskontroll i møte 14.9.2016 (sak 24/2016), og Gjemnes kommunestyre vedtok planen i møte 25.10.2016 (sak 56/2016).

- ✓ Konklusjon: Revisjonen er utført i henhold til plan.

Misligheter

Revisjonen skal undersøke forhold som gjelder påstand om misligheter, og rapportere dette til kontrollutvalget.

- ✓ Konklusjon: Det er ikke avdekket misligheter i rapporteringsperioden.

Revisjonsenheten

MRR IKS ble etablert ved vedtak i representantskapet 14.11.2016. Selskapet ble registrert i Brønnøysundregistrene 2.1.2017. Dato for virksomhetsoverdragelse ble 1.2.2017. Det er fra 1.1.2017 leid inn ekstern konstituert daglig leder i MRR IKS. Dette betyr at det samlet sett er mer ressurser til å sikre etaleringen av selskapet.

Ansatte i fylkesrevisjonen og ansatte hos KOMREV2 ble samlokalisering i Julsundvegen 47 A 1.8.2016. Dette ble gjennomført som del av prosessen med å etablere MRR IKS.

Budsjettet for MRR IKS la til grunn at personellressurser fra andre enheter skulle bistå kommunene i KOMREV2. En stilling har blant annet derfor blitt holdt vakant i påvente av etableringen av nytt selskap.

Dette gjelder i første omgang en stilling som regnskapsrevisor fra 1.7.2015. Stillingen ble lyst ut våren 2016. Maria-Elis Henøen Hustad ble ansatt som regnskapsrevisor, og tiltrådte stillingen 1.9.2016. Da distriktsrevisor Sigmund Harneshaug gikk av med pensjon 1.7.2016, ble så denne stillingen holdt vakant i påvente av etablering av MRR IKS. Konsekvensen har blitt merarbeid for de ansatte, og at noen oppgaver har blitt utsatt. Ansatte fra Distriktsrevisjon Nordmøre IKS deltar i arbeidet med revisjon for kommunene i KOMREV2 fra 1.1.2017.

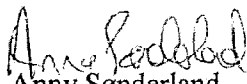
Anny Sønnerland har siden 1.7.2016 vært konstituert som daglig leder i KOMREV2.

Det ble gjennomført kvalitetskontroll i revisjonsenheten fra Norges Kommunerevisorforbund (NKRF) høsten 2016. Kontrollen var knyttet til regnskapsrevisjon i en kommune og gjennomgang av to forvaltningsrevisjonsrapporter. Det ble ikke avdekket vesentlige feil. Det ble gitt noen merknader, og revisjonen har iverksatt forbedringstiltak på disse områdene.

- ✓ Konklusjon: Revisjonsenheten drives i hovedsak i henhold til planene som er lagt for virksomheten. På grunn av utsatt etablering av Møre og Romsdal Revisjon IKS er det gjort noen tilpasninger. Forutsetningen om bidrag fra de andre revisjonsenhetene som inngår i MRR IKS er nå på plass, og MRR IKS er etablert fra 1.2.2017.

Molde 6.2.2017

Møre og Romsdal Revisjon IKS

Anny Sønnerland
Forvaltningsrevisor

June B. Fostervold
Regnskapsrevisor

GJEMNES KOMMUNE

Kontrollutvalget

Saksmappe: 2017-1557/01
Arkiv: 033 & 14
Saksbehandler: Jane Anita Aspen
Dato: 31.1.2017

Saksframlegg

Utvalgssaksnr	Utvalg	Møtedato
PS 05/17	Kontrollutvalget	16.2.2017
	Kommunestyret	

KONTROLLUTVALGET. ÅRSMELDING 2016

Sekretariatets innstilling

Kontrollutvalget vedtar årsmelding for 2016. Saken legges frem for kommunestyret med følgende innstilling:

Kontrollutvalgets årsmelding for 2016 tas til orientering.

Saksopplysninger

I henhold til lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven) § 76 er det kommunestyret som har det øverste kontroll- og tilsynsansvaret med den kommunale forvaltning.

Kontrollutvalget er kommunestyrets eget kontroll- og tilsynsorgan og skal forestå det løpende tilsynet med kommunen og kommunens virksomhet på vegne av kommunestyret. jfr. kommuneloven § 77.

Det følger av kommuneloven § 77 nr. 6 første punktum:

”Kontrollutvalget skal rapportere resultatene av sitt arbeid til kommunestyret eller fylkestinget.”

Utvalget rapporterer sine saker til kommunestyret løpende gjennom året. For å oppsummere foregående års aktivitet og for å gi kommunestyret et innblikk i virksomheten, utarbeider kontrollutvalget likevel sin egen årsmelding som legges frem for kommunestyret.

Vedlagt følger:

- Utkast til årsmelding for 2016 for kontrollutvalget i Gjemnes
- Oversikt over behandlede saker i 2016

VURDERING

Kommunelovens bestemmelser om tilsyn og kontroll gir kommunestyret og kontrollutvalget betydelig ansvar og det er derfor viktig med god dialog mellom kontrollutvalget og kommunestyret.

I tillegg til kontrollutvalgets uttalelser til kommunens årsregnskap, sluttregnskap for bygge- og investeringsprosjekt, samt oversendelse av avsluttede forvaltningsrevisjonsprosjekt gjennom egne forvaltningsrevisjonsrapporter, finner en det formålstjenlig å gi en oppsummering av kontrollutvalgets virksomhet i løpet av året gjennom en egen årsmelding.

Årsmeldingen kan bidra til å synliggjøre kontrollutvalgets rolle og øke kunnskapen i kommunestyret om kontrollutvalgets arbeid. Kommunestyret inviteres til å komme med innspill og tanker knyttet til kontrollutvalgets virksomhet i tilknytning til behandlingen i kommunestyret.

Kontrollutvalgets sekretariat viser til vedlagte årsmelding for kontrollutvalget for 2016.

Jane Anita Aspen
daglig leder

KONTROLLUTVALGET I GJEMNES KOMMUNE

ÅRSMELDING FOR 2016

1. INNLEDNING

Etter lov om kommuner og fylkeskommuner (komuneloven) § 77 er Gjemnes kommune pålagt å ha et kontrollutvalg. Utvalget er kommunestyret sitt kontrollorgan og skal på vegne av kommunestyret, forestå løpende tilsyn med kommunens forvaltning.

Utvalgets uavhengige stilling i forhold til andre folkevalgte organ og administrasjonen er ivaretatt gjennom strenge krav til valgbarhet.

2. UTVALGETS SAMMENSETNING

Kontrollutvalget i Gjemnes kommune har i 2016 hatt følgende sammensetning:

Funksjon	Navn	Parti	Varamedlemmer	Nr	Navn	Parti
Leder	Øyvind Gjøen	H		1	Olav Sæter	Sv
Nestleder	Kristine Måløy	Krf		2	Marvin Skjerseth	Frp
Medlem	Geir Berg	Ap		3	Lise Stiberg	Ap
Medlem	Kari Roset Holten	Sp		4	Benedikte Heggem Skår	H
Medlem	Erik Aspen Bakke*	Frp				

*medlem av kommunestyret.

3. SEKRETARIAT

”Kommunestyret og fylkestinget skal sørge for sekretærbistand til kontrollutvalget.”, jf. Kommuneloven § 77. nr. 10

Kommunene Aukra, Eide, Fræna, Gjemnes, Molde, Nesset, Rauma, Sunndal og Vestnes har fra 2004 hatt samarbeidsavtale om interkommunal sekretærfunksjon for kontrollutvalgene. Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal ble fra 2013 opprettet som et interkommunalt samarbeid (IS) etter kommunelovens § 27 med status som eget rettssubjekt og med eget styre. Styret er samarbeidets øverste organ og ivaretar arbeidsgiveransvaret for sekretariatets ansatte. I styremøte 14. desember 2015 ble Stig Holmstrøm, Vestnes kommune, valgt til styreleder og Marit Seljeseth Stokke, Molde kommune, ble valgt til nestleder for valgperioden 2015-2019. I styremøte 30.11.2016 ble Lars Ramstad, Rauma kommune, valgt til ny nestleder, etter at Marit Seljeseth Stokke hadde fått innvilget fritak fra sine politiske verv.

I 2016 er sekretærfunksjonen for kontrollutvalget i Gjemnes ivaretatt av daglig leder i Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal, Jane Anita Aspen.

Sekretariatet skal påse at de saker som behandles av kontrollutvalget er forsvarlig utredet og at utvalgets vedtak blir iverksatt, jf. § 20 2. ledd, forskrift om kontrollutvalg i kommuner og fylkeskommuner.

4. OPPGAVER OG VIRKSOMHET I 2016

4.0 Saksbehandling og møteavvikling

Kontrollutvalget har hatt 5 møter og behandlet i alt 36 protokollerte saker. Av disse er 5 saker oversendt kommunestyret for endelig behandling. I tillegg er det i 2016 lagt frem 17 referatsaker og 18 orienteringssaker.

Det er forutsatt at kontrollutvalgets møteprotokoller legges frem for kommunestyret som referatsak, slik at kommunestyrets medlemmer holdes løpende orientert om kontrollutvalgets arbeid. Dette er ikke praktisert i Gjemnes kommune.

Kontrollutvalgets møter holdes for åpne dører, og møtene blir hovedsakelig avholdt på kommunehuset.

Kontrollutvalget har på forespørsel og i nødvendig utstrekning fått orienteringer fra administrasjonen og kommunerevisjonen i saker som har vært til behandling i møtene.

Reglement for kontrollutvalget

Reglement for kontrollutvalget i Gjemnes er vedtatt i møte 25.10.2011, k-sak 53/11. I kommunestyrets møte 8.9.2015 sak 40/15 ble reglementet revidert.

Representasjon

Utvalgets leder Øyvind Gjøen har deltatt på to styremøter og nestleder Kristine Måløy har deltatt på ett styremøte som har vært avholdt i Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal i 2016.

Øyvind Gjøen og Geir Berg deltok på **NKRFs¹ Kontrollutvalgskonferanse 2016** på Clarion Airport Hotel Gardermoen 3.- 4. februar 2016.

Kontrollutvalget i Gjemnes var ikke representert ved **FKTs² Årsmøte og Fagkonferanse 2016** på Gardermoen 7.- 6. juni 2016.

Utvalget deltok på **Intern opplæring og samling** for kontrollutvalgene som sekretariatet betjener. Samlingen ble avholdt på Skarstua 24. mai 2016. Deltakere fra Gjemnes kommune var Øyvind Gjøen, Kristine Måløy, Geir Berg og Olav Sæter.

4.1 Tilsyn med revisjonen

I følge § 4 i forskrift om kontrollutvalg i kommuner og fylkeskommuner, skal kontrollutvalget påse at kommunen eller fylkeskommune har en forsvarlig revisjonsordning.

Utvalget har fått seg forelagt følgende i 2016:

- **Revisjonens rapport for 2. halvår 2015**
- **Revisjonens rapport for 1. halvår 2016**
- **Revisjonsplan for revisjonsåret 2016**
 - **Revisors vurdering av uavhengighet**

Dokumentene er blitt supplert med muntlig orientering fra oppdragsansvarlig revisor.

4.2 Uttalelse til regnskapene

Kontrollutvalgets oppgaver ved regnskapsrevisjon følger av forskrift om kontrollutvalg kap. 4, §§ 6-8.

¹ Norges Kommunerevisorforbund

² Forum for Kontroll og Tilsyn

Utvalget har behandlet og vurdert årsregnskapet for 2015 for **Gjemnes kommune**, og gitt sin uttalelse til dette.

Utvalget har også fått seg forelagt kommunens kvartalsvise økonomirapporter. Utvalgsmedlemmene gir uttrykk for at de synes økonomirapportene er vanskelig å forstå. Så lenge tabellene i økonomirapporteringene i hovedsak er knyttet til drift, så uttrykker utvalgsmedlemmene at de synes det er vanskelig å få totaloversikten over budsjettutviklingen gjennom året.

Under behandling av økonomirapporten fra 3. kvartal fattet kontrollutvalget følgende vedtak: *Kontrollutvalget oppfordrer administrasjonen om for fremtiden også å rapportere i forhold til budsjettskjema 1A og 1B ved kvartalsrapporteringene, da også med en tilleggskolonne for årsprognose.*

Kontrollutvalget har fått seg forelagt som orienteringssaker det årlige skatteregnskapet fra skatteoppkrever samt Skattefutens kontrollrapport med skatteoppkreverfunksjonen.

Kontrollutvalget har i 2016 ikke fått seg forelagt noen sluttregnskap/byggeregnskap til behandling og uttalelse.

4.3 Forvaltningsrevisjonsrapporter

Kontrollutvalgets oppgaver ved forvaltningsrevisjon følger av forskrift om kontrollutvalg i kommuner og fylkeskommuner §§ 10-12.

Det er utarbeidet **Overordnet analyse – Plan for forvaltningsrevisjon 2016-2019** som ble behandlet av kontrollutvalget i møte 14.9.2016, sak 23/16 og senere vedtatt av kommunestyret i møte 25.10.2016 i sak 55/16.

Kontrollutvalget har i 2016 ikke fått seg forelagt noen forvaltningsrevisjonsrapport, eller behandlet oppfølging av forvaltningsrevisjonsprosjekt.

4.4 Selskapskontroll

Kontrollutvalgets oppgaver ved selskapskontroll følger av forskrift om kontrollutvalg i kommuner og fylkeskommuner kap. 6, §§14-15.

Det er utarbeidet **Overordnet analyse – Plan for selskapskontroll 2016-2019** som ble behandlet av kontrollutvalget i møte 14.9.2016, sak 24/16 og senere vedtatt av kommunestyret i møte 25.10.2016 i sak 56/16.

Gjennomføring av eierskapskontroll forutsetter at Gjemnes kommune har utarbeidet eierskapsmelding (retningslinjer for forvaltning av kommunens eierinteresser i hel- og deleide selskap og eierskapsstrategier pr selskap). Eierskapsmelding for Gjemnes kommune 2015 ble behandlet i Gjemnes kommunestyre 28.4.2015 sak 15/15.

Kontrollutvalget har ikke behandlet noen selskapskontroll i 2016.

Kontrollutvalget har ikke blitt varslet om avholdte representantskapsmøter i interkommunale selskap (IKS) eller generalforsamlinger i kommunalt heleide aksjeselskap (AS) i 2016.

Etter kommunelova § 80 skal kontrollutvalget og kommunens revisor varsles og har rett til å være tilstede på selskapenes generalforsamling, samt møter i representantskap og tilsvarende organ.

4.5 Særlige oppgaver for kontrollutvalget

Kontrollutvalgets særlige oppgaver følger av forskriftens kap7, §§16-17

Valg av revisjonsordning og valg av revisor

På bakgrunn av kontrollutvalgets anbefaling vedtok kommunestyret i Gjemnes 19.5.2015, k-sak 29/15 enstemmig å inngå som deltaker i Møre og Romsdal Revisjon IKS og at selskapet blir valgt som revisor for kommunen fra 1.7.2015. På grunn av forsinkelser og manglende vedtak er ikke selskapet formelt stiftet før ved møte i representantskapet 14.11.2016. Det arbeides med å ansette daglig leder. Det er forutsatt at selskapet er i drift fra 1.1.2017. Inntil da blir kommunene betjent av de eksisterende kommunerevisjonene.

Budsjettbehandling

Kontrollutvalget utarbeider forslag til budsjett for kontroll- og tilsynsarbeidet i kommunen. Dette er en lovpålagt oppgave for kontrollutvalget.

Rådmannens budsjett vedtas på ramme/enhetsnivå. I Årsbudsjettet for 2017 for Gjemnes kommune ligger budsjettet for kontroll- og tilsynsarbeidet i Gjemnes i rammen for sentraladministrasjonen.

I rådmannens forslag til årsbudsjett for 2017 gikk det frem av tekstdelen at rådmannens forslag viste en reduksjon i forhold til kontrollutvalgets forslag til budsjett. Kontrollutvalget ble etter forespørsel gjort oppmerksom på at budsjettet til kontrollutvalgets eget arbeid var mer en halvert av rådmannen i forhold til kontrollutvalgets forslag til budsjett for 2017. Dette var ikke synliggjort i rådmannens forslag til årsbudsjett for 2017, siden dette vedtas på rammenivå. Det blir fra utvalget påpekt at det er uheldig at rådmannen kutter i budsjettet til det utvalget som har ansvar for å føre kontroll og tilsyn med administrasjonen på vegne av kommunestyret.

4.6 Oppfølging av politiske vedtak

Kontrollutvalget har et ansvar for å kontrollere at administrasjonen iverksetter og gjennomfører de vedtak som er fattet av de ulike politiske organ i kommunen.

I kommunes kvartalsvise økonomiske rapporter blir det nå rapportert på oppfølging av politiske vedtak.

Av økonomisk rapport 3. kvartal 2016 viser følgende restanser på politiske vedtak pr 1. april:

- 3 saker fra formannskapet (kaia på Høgset-forespørsel om kjøp, tidligere ferjekai på Høgset, skjemmende bygninger)
- 1 sak fra Viltnemda (retningslinjer utbetaling av driftstilskudd valdene)

4.7 Oppfølging av kontrollutvalgets saker

Saker fra kontrollutvalget som ikke er endelig avsluttet pr 31.12.2016 er følgende:

Sak nr / dato	Sakstittel	Vedtak	Merknad
KU sak 38/15 23.11.2014 K-sak 92/15 15.12.2015	Forvaltningsrevisjonsrapport «Innføring av eiendomsskatt i Gjemnes kommune»	1. Gjemnes kommunestyre tar forvaltningsrevisjonsrapporten Innføring av eiendomsskatt i Gjemnes kommune til etterretning og slutter seg til de anbefalingene som kommer fram i rapportens kapittel 6 under Samlede vurderinger og anbefalinger. 2. Kommunestyret ber rådmann om å sørge for at revisjonens anbefalinger i kapittel 6 blir fulgt og påse at dette arbeidet gjennomføres. 3. Kommunestyret ber kommunerevisjonen om å følge opp rapporten og gi skriftlig tilbakemelding til kontrollutvalget innen en periode på 12 – 18 mnd.	Oppfølging av rapporten vil skje i løpet av 1. halvår 2017.
KU sak 35/16	Oppfølgingsliste	I oppfølgingslisten er følgende saker ikke avsluttet: • Tilsynsrapport «Kommunal beredskapsplikt»	Gjenstående saker fra oppfølgingslisten for

5.12.2016		• Refusjon sykepenger • Eldreomsorg i Gjemnes kommune	2016 blir ført over til oppfølgingsliste for 2017.
-----------	--	--	--

4.8 Spesielle undersøkelsesoppgaver

Kontrollutvalget hadde i 2016 oppfølging av en sak om mislighet som kommunens administrasjon selv avdekket i 2015.

4.9 Virksomhetsbesøk

For å bli kjent med den kommunale forvaltningen og for at ansatte i kommunen skal bli bedre kjent med kontrollutvalget, kan kontrollutvalget gjennomføre besøk i en kommunal virksomhet eller få orientering fra en enhetsleder. Gjennomføring av virksomhetsbesøk/ orientering gir kontrollutvalget et godt innblikk i den kommunale forvaltningen og gir virksomheten mulighet til å bli kjent med kontrollutvalget.

Kontrollutvalget har i 2016 hatt orientering fra **flyktningetjenesten i Gjemnes kommune**. Kontrollutvalget fikk orientering om bl.a. bosetting og aktivisering, organisering av arbeidet, tjenestebehovet til flyktningene, morsmålsopplæring og økonomi.

4.10 Sentrale kommunale styringsverktøy

En av kontrollutvalgets oppgaver er å undersøke om kommunen har etablert en betryggende og hensiktsmessig internkontroll.

Rådmannen har et ansvar for å etablere og følge opp at kommunen har et tilfredsstillende internkontrollsystem; dvs. systemer og rutiner for å sikre tilstrekkelig styring, måloppnåelse og regeletterlevelse. Alle vesentlige rutiner bør være skriftlig dokumentert med hensyn til hvordan de fungerer, og hvilken intern kontroll som ligger inne i systemene.

Kontrollutvalget fikk i møte 14.9.2016 en grundig orientering fra rådmannen om hvordan HMS og internkontrollarbeidet i kommunen er organisert, og hvordan avvik blir håndtert.

Gjemnes kommune har følgende sentrale styringsverktøy:

- ❖ **Skriftlige rutiner om attestasjon, anvisning, rapportering etc.**
- ❖ **Delegasjonsreglement for Gjemnes kommune** (nytt reglement vedtatt 14.12.2010 i K sak 78/10)
- ❖ **Reglement for Finansforvaltning for Gjemnes kommune** (nytt reglement vedtatt 14.12.2010 i K sak 85/10)
- ❖ **Økonomisk styringshjul og Økonomireglement** (vedtatt 31.1.2012 i K sak 5/12)
- ❖ **Eierskapsmelding for Gjemnes kommune 2015** (vedtatt 28.4.2015 i K sak 15/15)
- ❖ **Compilo – kommunens kvalitetsstyringssystem**

Reglementene dekker bl.a. områdene budsjettdelegasjon, attestasjon og anvisning, rapporteringsrutiner og delegert beslutningsmyndighet. Finansreglementet regulerer plassering av ledig likviditet, langsiktige finansielle aktiva og forvaltning av kommunens gjeldsportefølje og øvrige finansieringsavtaler.

Kommunestyret skal vedta reglement for finansforvaltningen i hver kommunestyreperiode. Fra 1.1.2017 blir det endret til å gjelde reglement for finans- og gjeldsforvaltningen.

Økonomireglement bør oppdateres og rulleres jevnlig.

Alle vesentlige rutiner bør være skriftlig dokumentert med hensyn til hvordan de fungerer og hvilken internkontroll som ligger inne i systemene.

4.11 Tilsyn fra andre

I tillegg til kontrollutvalget, utfører eksterne forvaltningsorgan tilsyn med Gjemnes kommune. Disse tilsyn kan avdekke avvik eller svakheter i den kommunale organisering og utøving av tjenesteproduksjonen.

En ser det formålstjenlig at kontrollutvalget blir orientert om slikt tilsyn for å kunne løpende følge opp at den samlede tjenesteproduksjonen i Gjemnes kommune kvalitetssikres og forbedres.

Kontrollutvalget har i 2016 fått seg forelagt følgende tilsynsrapporter:

- **Avslutning av egenmeldingstilsyn tvungen helsehjelp etter pasient- og brukerrettighetsloven kapittel 4 Gjemnes kommune 2015**, brev fra Fylkesmannen i Møre og Romsdal til Gjemnes kommune datert 4.11.2015.

Utvalget har også hatt oppfølging av tilsyn på beredskapsområdet som ble gjennomført i 2015-

5. SAMMENDRAG

Kontrollutvalget legger vekt på å være en nyttig medspiller i å forbedre kommunens eksterne tjenesteproduksjon og myndighetsutøvelse så vel som de interne forvaltningsfunksjoner, ved å legge opp til en konstruktiv tilnærming ut fra hva som er realistisk å oppnå. Kommunen er avhengig av tillit til disse prosessene hos brukerne, og en aktiv og troverdig tilsyns- og kontrollfunksjon kan medvirke til å bygge opp om denne tilliten.

Kontrollutvalget har også i 2016 fokus på å styrke kontrollutvalgets stilling i den kommunale forvaltning og overfor innbyggerne i kommunen.

Skolering av utvalgsmedlemmer vil fortsatt ha prioritet i tiden fremover. Utvalgets arbeid krever at medlemmene er aktive og setter seg inn i til dels kompliserte saker som kan gjelde hele virksomhetsområdet til Gjemnes kommune. Kurs og opplæring gir utvalgsmedlemmene kunnskap og trygghet til å utføre det oppdraget de er satt til. Det er derfor uheldig dersom budsjett til kurs og opplæring kuttes.

Som kommunestyrets hjelpeorgan i tilsyns- og kontrollspørsmål er kontrollutvalgets virke avhengig av å ha legitimitet i kommunestyret, bl.a. for å få gjennomslagskraft for forbedringsforslag og anbefalinger og dermed kunne bistå i arbeidet for at kommunestyrets målsetninger blir realisert.

Batnfjordsøra, 16. februar 2017

Kontrollutvalget i Gjemnes kommune

Øyvind Gjøn
leder

Kristine Måløy
nestleder

Kari Roset Holten

Erik Aspen Bakke

Geir Berg

KONTROLLUTVALGET I GJEMNES KOMMUNE

BEHANDLEDE SAKER I 2016

Saks nr	Sakstittel	Statuskode
PS 01/16	GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 23. NOVEMBER 2015	A
PS 02/16	REFERAT OG ORIENTERING	A
PS 03/16	KONTROLLUTVALGET. ÅRSMELDING FOR 2015	A
PS 04/16	REVISJONENS RAPPORT TIL KONTROLLUTVALGET FOR 2. HALVÅR 2015	A
PS 05/16	REVISJONENS RAPPORT OM MULIG MISLIGHET U. off. ihht. Offl. § 24	A
PS 06/16	MØTEPLAN FOR 2016	A
PS 07/16	OPPFØLGINGSLISTE	A
PS 08/16	EVENTUELT	A
PS 09/16	GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 10. FEBRUAR 2016	A
PS 10/16	REFERAT OG ORIENTERING	A
PS 11/16	GJEMNES KOMMUNE. ÅRSREGNSKAP FOR 2015	A
PS 12/16	GJEMNES KOMMUNE. ØKONOMISK RAPPORT 1. KVARTAL 2016	A
PS 13/16	OPPFØLGINGSLISTE	A
PS 14/16	EVENTUELT	A
PS 15/16	GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 9. MAI 2016	A
PS 16/16	REFERAT OG ORIENTERING	A
PS 17/16	UTKAST TIL OVERORDNET ANALYSE – PLAN FOR FORVALTNINGSREVISJON 2016-2019	A
PS 18/16	UTKAST TIL OVERORDNET ANALYSE – PLAN FOR SELSKAPSKONTROLL 2016-2019	A
PS 19/16	OPPFØLGINGSLISTE	A
PS 20/16	EVENTUELT	A
PS 21/16	GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 15. JUNI 2016	A
PS 22/16	REFERAT OG ORIENTERING	A
PS 23/16	OVERORDNET ANALYSE – PLAN FOR FORVALTNINGSREVISJON 2016-2019	O
PS 24/16	OVERORDNET ANALYSE – PLAN FOR SELSKAPSKONTROLL 2016-2019	O
PS 25/16	REVISJONENS RAPPORT FOR 1. HALVÅR 2016	A
PS 26/16	REVISJONSPLAN FOR REVISJONSÅRET 2016	O
PS 27/16	BUDSJETTFORSLAG FOR 2017 FOR KONTROLL OG TILSYN	A
PS 28/16	OPPFØLGINGSLISTE	A
PS 29/16	EVENTUELT	A
PS 30/16	OPPFØLGING AV MISLIGHETSSAK U. off. § 18	A
PS 31/16	GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 14. SEPTEMBER 2016	A
PS 32/16	REFERAT OG ORIENTERING	A
PS 33/16	GJEMNES KOMMUNE. ØKONOMISK RAPPORT FOR 3. KVARTAL 2016	A
PS 34/16	NKRF's KONTROLLUTVALGSKONFERANSE I 2017	A
PS 35/16	OPPFØLGINGSLISTE	O
PS 36/16	EVENTUELT	A

Kode	Forklaring
A	Saken er avsluttet
B	under behandling
O	Til videre oppfølging
U	Saken går ut

GJEMNES KOMMUNE

Kontrollutvalget

Saksmappe: 2017-1557/01
Arkiv: 033
Saksbehandler: Jane Anita Aspen
Dato: 20.1.2017

Saksframlegg

Utvalgssaksnr	Utvalg	Møtedato
PS 06/17	Kontrollutvalget	16.2.2017

MØTEPLAN FOR 2017

Sekretariatets innstilling

Følgende møteplan for 2017 godkjennes:

Uke	Dato	Møte nr	Saker til behandling
7	16.02.	1/17	▪ Oppfølging av forvaltningsrevisjonsrapport ▪ Revisjonens rapport til kontrollutvalget for 2. halvår 2016 ▪ Kontrollutvalgets årsmelding for 2016 ▪ Møteplan for 2017
12	20.03.	2/17	▪ Virksomhetsbesøk?
21	22.05.	3/17	▪ Kontrollutvalgets uttalelse til årsregnskapet 2016 for Gjemnes kommune ▪ Økonomirapport 1. kvartal 2017
38	20.09.	4/17	▪ Økonomirapport 2. kvartal 2017 ▪ Revisjonsplan for revisjonsåret 2017 ▪ Revisjonens rapport til kontrollutvalget for 1. halvår 2017 ▪ Budsjett for kontroll og tilsyn for 2018 ▪ Bestilling av revisjonsprosjekt
46	15.11.	5/17	▪ Prosjektplan forvaltningsrevisjonsprosjekt ▪ Økonomirapport 3. kvartal 2017

Kontrollutvalgets leder, i samråd med sekretariatet, gis fullmakt til å foreta endringer av møtedatoer dersom det blir nødvendig.

Saksopplysninger

Det er ikke fastsatt en fordeling på antall møter for kontrollutvalgene. Ut i fra forventet saksmengde ser sekretariatet det formålstjenlig at det planlegges 5 møter i 2017. Dersom det skulle oppstå situasjoner som tilsier at det likevel vil være behov for flere møter i løpet av året, vil det bli vurdert i det enkelte tilfelle.

Forslag til møteplan er koordinert med de øvrige kontrollutvalg sekretariatet betjener for å unngå møtekollisjoner, samt Gjemnes kommunes møteplan for politiske møter i 2017.

Møtet for behandling av årsregnskapet til Gjemnes kommune for 2016, er tilpasset behandlingen i formannskapet og kommunestyret.

Oversikt over saker som skal behandles er veiledende og kan endres gjennom året.

Jane Anita Aspen
daglig leder

GJEMNES KOMMUNE

Kontrollutvalget

Saksmappe: 2017-1557/01
Arkiv: 033
Saksbehandler: Jane Anita Aspen
Dato: 23.1.2017

Saksframlegg

Utvalgssaksnr	Utvalg	Møtedato
PS 07/17	Kontrollutvalget	16.2.2017

OPPFØLGINGSLISTE

Sekretariatets innstilling

Følgende saker føres opp på oppfølgingslisten:.....

Saksopplysninger

Intensjonen med oppfølgingslisten er å ha oversikt over saker og problemstillinger som medlemmene ønsker nærmere utredet eller orientering om.

En slik oppfølgingsliste kan være et nyttig redskap for kontrollutvalget for å holde rede på status for saker man ønsker å følge opp, eventuelt å ha til observasjon.

Listen kan fungere som et nyttig planleggingsredskap for aktiviteter som kontrollutvalget ønsker å gjennomføre når forholdene ligger til rette, eksempelvis befaringer.

Kontrollutvalget vedtar selv endringer i listen. Dette innebærer endring i status for den enkelte sak, det vil si følgende alternativ:

- Som nytt punkt
- Endringer i punkt (grunnet orienteringer gitt eller saken behandlet som egen ordinær sak i møte)
- Punktet går ut (saken anses for avsluttet fra kontrollutvalgets side)

Vedlagt følger:

- Ajourført oppfølgingsliste pr. 5.12.2016

I dette møtet er det lagt opp til orientering knyttet til følgende punkt i oppfølgingslisten:

- **Eldreomsorg i Gjemnes kommune**

VURDERING

Av saker som kontrollutvalget har hatt oppe og som det er formålstjenlig blir satt opp på oppfølgingslisten for videre oppfølging av status i saken, er blant annet følgende:

Tilsynsrapport «Kommunal beredskapsplikt»

Rapporten ble lagt frem i kontrollutvalgets møte 05.11.2015 sak OS 11/15. A. Høgset orienterte utvalget. Fylkesmannen har godkjent en plan for lukking av de 4 avvikene. I planen går det frem at avvikene skal være lukket innen 01.06.16. Kontrollutvalget ønsker å følge saken til k-styret har fattet endelig vedtak om beredskapsplanverket

Refusjon sykepenges

Revisjonens rapport 2. halvår 2015 omtaler en uavklart fordring på refusjon sykepenges fra 2013 på kr 777 824,- som må undersøkes nærmere for eventuelle tap, dvs. om fordringen er reel. Kontrollutvalget ønsker informasjon fra administrasjonen om eventuelle tap, samt orientering om rutiner for refusjon sykepenges og hvilket arbeid som blir gjort for å undersøke uavklarte fordringer.

Eldreomsorg i Gjemnes kommune

I kommunebarometeret skårer Gjemnes jevnt bra, men når det gjelder eldreomsorg kommer Gjemnes kommune på 403 plass. Dette er dårligst i regionen, ned 47 plasser fra året før. Administrasjonen ble i KU-møte 09.05.16, sak 14/16 Eventuelt, spurt om orientering/vurdering om deres syn på tallene. Rådmannen vil analysere tallene nærmere, men sier at det kan se ut som at det at pasientene på sykehjemmet ikke har eget bad slår dårlig ut. Utvalget vil få tilsendt informasjon om metoden som er brukt for å komme frem til skår i Kommunebarometeret. Etter at utvalget har fått sett på bakgrunnen for tallene, vil de vurdere om dette er noe de ønsker å følge opp nærmere.

Jane Anita Aspen
daglig leder

**KONTROLLUTVALGET I
GJEMNES KOMMUNE**

SAKSOPPFØLGING

(ajourført pr 16.2.2017)

Saker som er tatt opp:	Merknad:	Status:

**KONTROLLUTVALGET I
GJEMNES KOMMUNE**

SAKSOPPFØLGING

(ajourført pr 5.12.2016)

Saker som er tatt opp:	Dato:	Ansvar:	Merknad:	Status:
Tilsynsrapport «Kommunal beredskapsplikt»	05.11.15	Sekr./adm	Rapporten ble lagt frem i kontrollutvalgets møte 05.11.2015 sak OS 11/15. A. Høgset orienterte utvalget. Fylkesmannen har godkjent en plan for lukking av de 4 avvikene. I planen går det frem at avvikene skal være lukket innen 01.06.16. Kontrollutvalget ønsker derfor en ny orientering fra administrasjonen i første møte høsten 2016.	14.09.16: Rådmann har orientert på e-post om at når det gjelder avvik nr. 1 Helhetlig ROS analyse, så er den ferdig og klar til politisk behandling. Fylkesmannen har innvilget kommunen utsatt frist til 1.11.16 for å lukke de øvrige avvikene. Orienteringen utsettes derfor til neste møte. 05.12.16: Alf Høgset orienterte jf. OS 16/16. Utvalget ønsker å følge opp saken til kommunestyret har fattet endelig vedtak om beredskapsplanverket.
Tilsynsrapport «Skulen sitt arbeid med elevane sitt utbytte av opplæringa, Gjemnes kommune – Batnfjord skule»	23.11.15	Sekr./adm	Rapporten ble lagt frem i kontrollutvalgets møte 23.11.2015 sak OS 13/15. Rapporten viser at Fylkesmannen i Møre og Romsdal gir kommunen frist til 30.10.15 for å rette opp 3 lovbrudd. Kontrollutvalget ber om kopi av kommunes svar til fylkesmannen, samt fylkesmannens tilsva.	10.02.16: Kontrollutvalget fikk i dagens møte sak 07/16 Oppfølgingsliste fremlagt kommunens svar til fylkesmannen, samt fylkesmannens tilsva der det går frem at tilsynet er avsluttet. Kontrollutvalget anser saken som avsluttet
Refusjon sykepengar	10.02.16	Adm./rev. /sekr	Revisjonens rapport 2. halvår 2015 omtaler en uavklart fordring på refusjon sykepengar fra 2013 på kr 777 824,- som må undersøkes nærmere for eventuelle tap, dvs. om fordringen er reel. Kontrollutvalget ønsker informasjon fra administrasjonen om eventuelle tap, samt orientering om rutiner for refusjon sykepengar og hvilket arbeid som blir gjort for å undersøke uavklarte fordringar.	10.05.16: Økonomisjef og rådmann orienterte utvalget jf. OS 12/16. Kontrollutvalget ønsker en ny orientering om 1 år.
Eldreomsorg i Gjemnes kommune	09.05.16	Adm./sekr	I kommunebarometeret skårer Gjemnes jevnt bra, men når det gjelder eldreomsorg kommer Gjemnes kommune	15.06.16: Utvalget diskuterte nøkkeltallene og vektingen som ble brukt i

		på 403 plass. Dette er dårligst i regionen, ned 47 plasser fra året før. Administrasjonen ble i KU-møte 09.05.16, sak 14/16 Eventuelt, spurt om orientering/vurdering om deres syn på tallene. Rådmannen vil analysere tallene nærmere, men sier at det kan se ut som at det at pasientene på sykehjemmet ikke har eget bad slår dårlig ut. Utvalget vil få tilsendt informasjon om metoden som er brukt for å komme frem til skår i Kommunebarometeret. Etter at utvalget har fått sett på bakgrunnen for tallene, vil de vurdere om dette er noe de ønsker å følge opp nærmere.	kommunebarometeret for eldreomsorg og ønsker en orientering fra rådmannen i neste kontrollutvalgsmøte om administrasjonens analyse av tallene. Utvalget ønsker også oversikt over kommunens plassering i forhold til de ulike nøkkeltallene, dersom administrasjonen har fått en slik oversikt. 14.09.16: Rådmannen fikk utsettelse på orienteringen som var etterspurt. 05.12.16: Utvalget fikk ikke orientering i dagens møte, da administrasjonen ikke har kunnet prioritere analysearbeidet.
--	--	--	---

GJEMNES KOMMUNE

Kontrollutvalget

Saksmappe: 2017-1557/01
Arkiv: 033
Saksbehandler: Jane Anita Aspen
Dato: 8.2.2017

Saksframlegg

Utvalgssaksnr	Utvalg	Møtedato
PS 08/17	Kontrollutvalget	16.2.2017

EVENTUELT

Referat fra NKRF's kontrollutvalgskonferanse

Deltakerne gir utvalget et kort resyme fra konferansen.

Virksomhetsbesøk – ev. orientering fra enhetsleder

I kontrollutvalgets møteplan er det satt av tid til besøk i en kommunal virksomhet. Alternativt kan en enhetsleder inviteres til å gi informasjon om sin enhet. Utvalgets medlemmer kan komme med forslag til hvilken kommunal virksomhet det kan være aktuelt å besøke eller få informasjon om. Dersom dette skal skje i utvalgets møte nr. 2/17 så må dette avklares i dagens møte.

Invitasjon til regnskapskurs – Hvordan lese og forstå kommunale regnskap?

Fylkeskommunen arrangerer 2. mars kurs for sitt kontrollutvalg, og inviterer også kontrollutvalgsmedlemmer fra andre kontrollutvalg i Møre og Romsdal og Sogn og Fjordane til å delta. Kurset koster 900,- pr. deltaker.

Tema er: kommuneøkonomi i Møre og Romsdal, Kontrollutvalget sin uttalelse om årsregnskapet, Sentrale moment for å forstå kommunale regnskap.

Utvalget må ta stilling til om noen fra utvalget skal delta på kurset. Påmeldingsfrist 15. februar.

Beregning av renovasjonsavgift

Kontrollutvalgets leder har fått et spørsmål knyttet til beregning av renovasjonsavgift.

Hvorfor er det et så stort påslaget som tillegges prislisten fra RIR? I Gjemnes kommune er dette påslaget på 17 %.

Kontrollutvalget må i møte ta stilling til om dette er en sak som kontrollutvalget ønsker å følge opp, og på hvilken måte den evt. skal oppfølges.

Invitasjon til regnskapskurs 2. mars kl 12:00

Hvordan lese og forstå kommunale rekneskap?

Regnskapskurs

Møre og Romsdal
fylkeskommune

Kurs i kommunale rekneskap

Kontrollutvala skal gi uttale om årsrekneskapet til kommunestyre/fylkesting. Det er då avgjerande at medlemmane har grunnleggande forståing og kunnskap om sentrale rekneskapsprinsipp i de kommunale rekneskapa, samt kunne lese og tolke tala.

Med bakgrunn i dette inviterer kontrollutvalet i Møre og Romsdal fylkeskommune til kurs som kan bidra til å betre kunnskapen om kommunale rekneskap

Dato: 2. mars 2017 kl 12:00 – 15:30

Sted: Møterom 102 på Fylkeshuset, Molde

Deltakarpris: kr 900,-

Påmeldingsfrist: 15. februar 2017 (bindande påmelding)

Påmelding til: www.tor.harald.hustad@mrfylke.no

Agenda:

- Kommuneøkonomi i Møre og Romsdal
 - v/seniorrådgivar Sissel Hol, Fylkesmannen i Møre og Romsdal
- Kontrollutvalet sin uttale om årsrekneskapet – kort om innhald og praksis
 - v/kontrollsjef og statsautorisert revisor Tor Harald Hustad, Møre og Romsdal fylkeskommune
- Sentrale moment for å forstå kommunale rekneskap
 - v/ registrert revisor og daglig leiar Åge Sandsengen, Kommunerevisjonen IKS